

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἐνδέκατος

Συνδρομὴ ἰτησία : Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἢ ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἢ τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἰτησία: — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6

22 Φεβρουαρίου 1881

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ***]

Συνέχεια· ἴδὲ σελ. 105.

ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ

Καὶ νῦν, πρὶν ἐπιβῶ εἰς τὸ αὐστριακὸν ἀτμόπλοιον, ὅπερ καπνίζει εἰς τὸν Κεράτιον κόλπον, κατέναντι τοῦ Γαλατᾶ, ἔτοιμον ν' ἀποπλεύσῃ πρὸς τὴν Μαύρην Θάλασσαν, μοὶ ὑπολείπεται νὰ ἐκθέσω μετριοφρόνως, ὅπως ἀρμόζει εἰς πτωχὸν περιηγητὴν, γενικὰς τινὰς παρατηρήσεις, αἵτινες εἶνε ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν : — Πῶς σοῦ ἐφάνησαν οἱ Τοῦρκοι ; — παρατηρήσεις αὐτομάτους, ὅπως δ' ἀνεξαρτήτους ἀπὸ σκέψεων πηγαζουσῶν ἐκ τῶν συγχρόνων συμβαμάτων, καὶ ἀπορρέουσας πιστότατα ἐκ τῶν ἀναμνήσεων τῶν ἡμερῶν ἐκείνων. Εἰς τὴν ἐρώτησιν : — Πῶς σοῦ ἐφάνησαν οἱ Τοῦρκοι ; — τὸ πρῶτον πρᾶγμα, ὅπερ παρίσταται ζωηρότερον εἰς τὴν φαντασίαν μου, εἶνε ἡ ἐντύπωσις, ἣν παρήγαγεν ἐν ἐμοὶ τὴν πρώτην ὅπως καὶ τὴν τελευταίαν ἡμέραν ἡ ἐξωτερικὴ θέα τοῦ ἄρρενος πληθυσμοῦ τῆς Σταμπούλ. Καὶ χωρὶς νὰ λάβω ὑπ' ὄψιν τὴν διαφορὰν τῶν φυσικῶν σχημάτων, ἡ ἐντύπωσις αὕτη εἶνε διάφορος τῆς ἐμποιοῦσιν οἱ κάτοικοι οἰασθήποτε ἄλλης πόλεως εὐρωπαϊκῆς. Νομίζει τις ὅτι βλέπει ἀνθρώπους, — ἀγνοῶ πῶς νὰ ἐκφράσω καλότερα τὴν ιδέαν μου — οἵτινες σκέπτονται ὅλοι ἀδιαιδέτως ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν εἶνε δυνατόν νὰ ἐμποιήσωσι καὶ εἰς τὸν ἐκ τῆς μεσημβρινῆς Εὐρώπης ἐπιπόλαιον παρατηρητὴν οἱ κάτοικοι τῶν βορείων πόλεων· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἐνταῦθα εἶνε πολὺ διάφορον. Ἐκεῖνοι ἔχουσι τὴν σοβαρότητα καὶ τὴν σύννοιαν ἀνθρώπων ἀπησχολημένων μὲ τὰς ιδίας αὐτῶν ὑποθέσεις· ἐν ᾧ οἱ Τοῦρκοι ἔχουσι τὴν ὄψιν ἀνθρώπων, ἐχόντων κατὰ νοῦν ἀπώτερόν τι καὶ ἀόριστον πρᾶγμα. Φαίνονται ὅλοι ὡς φιλόσοφοι βεθυισμένοι εἰς σταθεράν τινα καὶ μοναδικὴν ιδέαν, ἡ ὑπνοβάται, οἵτινες οὔτε τὸν τόπον ὅπου βαδίζουσι παρατηροῦσιν, οὔτε τὰ περὶ αὐτοὺς πράγματα. Ἀποβλέπουσιν ὅλοι κατ' εὐθεῖαν καὶ μακρὰν, ὡς ὁ συνηθισμένος ν' ἀποβλέπῃ εἰς εὐρεῖς ὀρίζοντας, καὶ ἔχουσιν εἰς τὸ βλέμμα καὶ εἰς τὰ χεῖλη ἀόριστόν τινα ἔκφρασιν ὀλίψεως, ὡς ὁ συνηθισμένος νὰ ζῇ ἐπὶ μακρὸν χρόνον μόνος καὶ

καθ' ἑαυτόν. Ὅλοι εἶνε ἐξ ἴσου ἐμβριθεῖς καὶ κόσμιοι ἐν τῇ συμπεριφορᾷ, ἐπιφυλακτικοὶ δ' ὁμοίως εἰς τοὺς λόγους, εἰς τὸ βλέμμα καὶ τὰς χειρονομίας. Φαίνονται ὡς κύριοι, ἀνατραφέντες ὅλοι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀπὸ τοῦ πασᾶ μέχρι τοῦ ῥωποπόλου, καὶ περιβεβλημένοι εἰδὸς τι ἀξιοπρεπεῖας ἀριστοκρατικῆς, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας οὐδεὶς ἤθελε παρατηρήσει ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι ὑπάρχει ὄχλος ἐν τῇ Σταμπούλ, ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ διαφορὰ τῆς ἐνδυμασίας. Ὅλοι σχεδὸν εἶνε πρόσωπα ψυχρὰ, τὰ ὁποῖα οὐδαμῶς ἀποκαλύπτουσι τὴν ψυχὴν καὶ τὴν διάνοιν. Εἶνε σπανιώτατον πρᾶγμα νὰ εὕρῃς μίαν τῶν ἀνοικτῶν ἐκείνων φυσιογνωμιῶν, τῶν τόσον συχνῶν παρ' ἡμῖν, αἵτινες εἶνε οὕτως εἰπεῖν τὸ κάτοπτρον φύσεως φιλόφρονος ἢ ἐμπαθοῦς ἢ δυστρόπου, καὶ αἵτινες ἐπιτρέπουσι ταχεῖαν καὶ ἀσφαλῆ κρίσιν περὶ τοῦ ἀνθρώπου. Παρ' ἐκείνοις ἕκαστον πρόσωπον εἶνε αἶνιγμα· τὸ βλέμμα τῶν ἐρωτᾶ, ἀλλὰ δὲν ἀποκρίνεται, τὸ δὲ στόμα τῶν δὲν προδίδει κανὲν κίνημα τῆς καρδίας. Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ εἴπῃ τις πόσον βαρύνει ἐπὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ξένου ἡ ἀφωνία αὐτοῦ τοῦ προσώπου, ἡ ψυχρότης αὐτοῦ, ἡ μονοτονία αὐτοῦ νὰ μένῃ τις ἀκίνητος ὡς τὸ ἄγαλμα, καὶ ν' ἀτενίζῃ μὲ βλέμματα, τὰ ὁποῖα δὲν λέγουσι τίποτε. Ἐνίοτε σοὶ ἐπέρχεται ν' ἀναφωνήσῃς ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους : — Ἀλλὰ κινήθητε λοιπὸν μίαν φορὰν καὶ σεῖς ! εἰπέτε μας ποῖοι εἰσθε, τί συλλογίζεσθε, τί πρᾶγμα βλέπετε ἐμπρός σας, εἰς τὸν ἀέρα, μὲ τοὺς ὑελίνους σας ὀφθαλμοὺς τούτους ! — Εἶνε δὲ τόσον παράδοξον τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ὥστε δυσκολεύεται τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι εἶνε φυσικόν, ὑποπτεύεται δὲ πρὸς στιγμὴν ὅτι εἶνε προσποιήσις ἐκ συνθήκης, ἡ τὸ ἀποτέλεσμα παροδικῆς τιнос ἀσθενείας καινῆς εἰς ὅλους τοὺς μουσουλμάνους τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Διὰ τοῦτο καὶ ἐν τῇ μονοτονίᾳ ταύτῃ τῶν τρόπων καὶ τῆς στάσεως παρατηρεῖ τις εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν σπουδαίαν διαφορὰν, ἥτις διακρίνει ἐξωτερικῶς τὸ ἐν μέρος τῶν κατοίκων ἀπὸ τοῦ ἄλλο. Οἱ ἀρχικοὶ χαρακτήρες τῆς τουρκικῆς φυλῆς, ἥτις εἶνε ὠραία καὶ εὐρωστος, δὲν ἀπέμειναν ἀναλλοίωτοι εἰμὴ παρὰ τῷ λαῷ τῆς κατωτέρως τάξεως, ὅστις διασφάζει ἐκ ἀνάγκης ἢ ἐκ ὀρηκτικτοῦ αἰσθημάτων τὴν ἐν τῷ βίῳ νηφαλιότητα τῶν προγόνων του. Παρ' αὐτῷ βλέπει τὰ ἰσχνὰ καὶ εὐρωστα σώματα, τὰς καλλισχῆ-

συμπερόντων ὡς δυναστῶν, καὶ ἡ θρησκευτικὴ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀπίστους καταφρόνησις, ἡ στρατιωτικὴ τῶν υπερψία, ἡ νοηρότης, ἡτις ἀπέβη δι' αὐτοὺς δευτέρᾳ φύσει, ἡ φύσις τοῦ πνεύματος αὐτῶν, ὅπερ ἀπεναρκώθη ἐν τῇ ἀκινήσει τῶν πέντε τούτων πατροπαράδοτων ἰδεῶν, αἵτινες συναποτελοῦσιν ὅλην τὴν διανοητικὴν κληρονομίαν τοῦ ἔθνους. Ἐπειτα τὸ παράδειγμα τῆς κοινωνικῆς ἐκείνης τάξεως, ἡτις κατ' αὐτοὺς ἀποδέχεται τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν, καὶ ἡτις δι' αὐτοὺς παριστᾷ τὴν κατὰστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Εὐρώπη ἐπιθυμεῖ νὰ φθάσῃ ὅλα τὰ τέκνα τοῦ Ὄσμαν, τὸ παράδειγμα λέγω τῶν συναδέλφων τῶν τούτων μὲ τὸν μέλανα ἐπενδύτην καὶ τὰ χειρόκτια, οἵτινες ψελλίζουσι τὰ γαλλικά, καὶ δὲν ὑπάγουσιν εἰς τὸ τζαμίον, δὲν εἶνε ἱκανὸν, καὶ εὐλόγως, νὰ τοὺς ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ὁδὸν ταύτην. Διότι πῶς παριστᾷ τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ὁθωμανικοῦ ἔθνους; Ὡς πρὸς τοῦτο εἶνε ὅλοι σχεδὸν σύμφωνοι. Ὁ νέος Τούρκος δὲν εἶνε ἀντάξιος τοῦ παλαιοῦ. Ὁ νέος παρέλαβε τὰ φορέματά μας, τὰς βιωτικὰς μας εὐκολίας, τὰ ἐλαττώματα, τὰς ματαιότητάς μας, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε δὲν συμπαρέλαθεν οὔτε τὰ αἰσθήματα οὔτε τὰς ἰδέας μας, ἐν δὲ τῇ μερικῇ ταύτῃ μεταμορφώσει ἀπέβαλε καὶ ὅ,τι καλὸν ὑπῆρχεν ἐν τῇ γνησίᾳ φύσει τοῦ Ὄσμανου. Ὁ παλαιὸς Τούρκος δὲν βλέπει μέχρι τοῦδε ἄλλους καρποὺς τοῦ πολιτισμοῦ εἰμὴ παρ' ὧν δι-καστικὴν διεξοδικωτέρην, ὑπαλληλικὴν ἀναριθμητον, ἡτις, ἄεργος, ἀνίκανος, κακὸπιστος, φιλάρπαγος καὶ μετρηφιασμένη φραγκιστὶ, περιφρονεῖ ὅλας τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις, καὶ ἐν εἶδος χρυσῆς νεότητος (jeunesse dorée) διεφθαρμένης καὶ ἀναιδούς, ἡτις ὑπόσχεται νὰ γείνῃ μίαν ἡμέραν πολὺ χειρότερα τῶν γονέων της. Τὸ νὰ ζῇ καὶ νὰ ἐνδύεται τις τοιοῦτοτρόπως, τοῦτο εἶνε κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ ἀληθοῦς Τούρκου τὸ νὰ εἶναι τις πολιτισμένος· καὶ ἀληθῶς διὰ τοῦτον πράττειν, σκέπτεσθαι καὶ ζῆν φραγκιστὶ (alla franca) λέγεται πᾶσα συνήθεια καὶ πᾶσα πράξις, τὴν ὁποίαν καταδικάζει οὐ μόνον ἡ συνείδησις αὐτοῦ ὡς Μωαμεθανοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ συνείδησις παντὸς τιμίου ἀνθρώπου. Διὰ τοῦτο καὶ θεωρεῖ τοὺς «πολιτισμένους» ὅχι ὡς μουσουλμάνους, πλεόν τῶν ἄλλων προχωρημένους εἰς τὴν ὁδὸν οἰασθήποτε βελτιώσεως, ἀλλ' ὡς ἀνθρώπους οὐτιδανούς, ἐκδεδιητημένους, σχεδὸν ὡς ἀποστάτας καὶ προδότας τοῦ ἔθνους των· καὶ δυσπιστεῖ πρὸς τὸν νεωτερισμὸν, καὶ ἀποκρούει αὐτὸν τὸ κατὰ δύναμιν, ἔττω καὶ μόνον διότι προέρχεται ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, παρ' οἷς ὁσημέραι βλέπει οὗτος τὰ δλέθριά του ἀποτελέσματα. Πᾶσα καινοτομία εἶνε καὶ μία θανάσιμος προσβολὴ κατὰ τοῦ χαρκατῆρός του καὶ κατὰ τῶν συμπερόντων του. Ἡ κυβέρνησις εἶνε ἐπα-

ναστατικὴ, ὁ λαὸς εἶνε συντηρητικὸς· ὁ σπόρος τῶν νέων ἰδεῶν πίπτει εἰς γῆν ψυχρὰν καὶ σκληρὰν, ἡτις ἀρνεῖται εἰς αὐτὸν τὴν ἱκμάδα τὴν ἀναγκαίαν πρὸς γονιμοποίησιν· ἡ χεὶρ τοῦ ἐν τοῖς πράγμασι σφίγγει καὶ ἀνακινεῖ τὴν λαβὴν, ἀλλ' ἡ λαβὴ στρέφεται ἐντὸς τῆς λαβῆς ταύτης. Ἰδοὺ ἡ αἰτία, ἥς ἐνεκα ὅλαι αἱ ἀπὸ πεντηκονταετίας μεταρρυθμιστικαὶ ἀπόπειραι δὲν ὑπερέβησαν ἀκόμη τὴν πρώτην ἐπιδερμίδα τοῦ ἔθνους. Τὸ δὲ λίγον, ὅπερ ἐγένετο, ἐγένετο διὰ τῆς βίας, καὶ εἰς τοῦτο ἀποδίδει ὁ λαὸς τὴν αὐξάνουσαν αὐθάδειαν τῶν ἀπίστων, τὴν διαφθοράν, ἡτις παρεισέχωρσεν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ κράτους, καὶ ὅλα τὰ ἐθνικὰ δυστυχήματα. Διατί, ἐρωτᾷ, νὰ μεταβάλλωμεν τοὺς ἡμετέρους θεσμούς, ἀφ' οὗ εἶνε ἐκείνοι, δι' ὧν ἐνικήσαμεν καὶ ἐδεδεσάμεν ἐπὶ αἰῶνας; Διατί νὰ υἱοθετήσωμεν ἐκείνους, οἵτινες δὲν ἔσχυσαν ν' ἀντιστῶσιν εἰς τὴν προσβολὴν τοῦ ξίφους μας; Ὁ ὀργανισμὸς, ἡ ζωὴ, καὶ αἱ παραδόσεις τοῦ τουρκικοῦ λαοῦ εἶνε στρατοῦ νικητοῦ στρατοπεδεύοντος ἐν Εὐρώπῃ· αὐτὸς διατάσσει τὸν στρατὸν τοῦτον, αὐτὸς ἀπολαύει τὰς ἐξ αὐτοῦ προνομίας καὶ ἀρχίας, αὐτὸς εἶνε ὑπερήφανος δι' αὐτόν· ὅπως δὲ ὅλοι οἱ στρατοὶ, οὕτω καὶ αὐτὸς προτιμᾷ τὴν σιδηρᾶν πειθαρχίαν, ἡτις τῷ χορηγεῖ τὴν πρὸς τοὺς ὑποτεταγμένους ὑπεροχήν, πειθαρχίας προχότερας, ἡτις δεσμεύει τὴν αὐθαιρεσίαν αὐτοῦ ὡς νικητοῦ. Τὸ ἐλπίζειν ἄρα ὅτι ἡ κατὰστασις αὕτη τῶν πραγμάτων, πρὸ αἰώνων ἀκίνητος, εἶνε δυνατὸν νὰ μεταβληθῇ ἐν τῇ χρονικῇ περιόδῳ ὀλίγων ἐνιαυτῶν, εἶνε ὄνειρον. Οἱ ἐλαφροὶ πρόσκοποι τοῦ πολιτισμοῦ δύνανται νὰ προχωρῶσιν ὅσον θέλουσι ταχέως, ἀλλὰ τὸ μέγα μέρος τοῦ στρατοῦ, φέρον ἀκόμη τὰς βαρεῖας μεσαιωνικὰς πανοπλίας, ἡ δὲν κινεῖται, ἡ παρακολουθεῖ αὐτοὺς μακρόθεν μὲ βραδύτατον βῆμα. Ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅτι εἶνε χθεσινὰ πράγματα ὁ τυφλὸς δεσποτισμὸς, οἱ γιαντίσαροι, τὸ σεράγιον περιστετευμένον μὲ κεφαλὰς, τὸ αἶσθημα ὅτι οἱ Ὄσμανοὶ εἶνε ἀήττητοι, τὸ νὰ θεωρῆται ὁ ραγιάς ὡς ὃν ἀνάθαρτον, καὶ ἀναλόγως νὰ φέρονται πρὸς αὐτόν, τὸ νὰ ἐνδύονται καὶ νὰ τρέφονται οἱ πρεσβευταὶ τῆς Γαλλίας εἰς τὸ κατώφλιον τῆς αἰθούσης τοῦ Ὁρόνου, πρὸς συμβολικὴν παράστασιν τῆς εὐτελοῦς πτωχείας τῶν ἀπίστων ἀπέναντι τοῦ Μεγάλου Κυρίου. Ἄλλ' ὡς πρὸς τὸ θέμα τοῦτο δὲν ὑπάρχει, νομίζω, μεγάλη διαφορὰ γνώμων οὔτε μεταξὺ τῶν Εὐρωπαίων οὔτε μεταξὺ τῶν Τούρκων αὐτῶν. Ἡ διαφορὰ τῶν κρίσεων, καὶ ἡ ἐντεῦθεν δυσκολία ἐνὸς ξένου ν' ἀποφανθῇ ἰδίαν γνώμην, ἀνάγεται εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἰδιαιτέρων ἀτομικῶν ἰδιοτήτων τοῦ Τούρκου· διότι, ἐάν ἐρωτήσῃ τὸν ραγιά, δὲν ἀκούεις εἰμὴ τὴν περιφρόνησιν τοῦ δυναστευομένου πρὸς τὸν δυνάστην· ἐάν δ' ἐρωτήσῃς τοὺς ἐλευθέρους Εὐρωπαίους τῶν ἀποικίων, οἵτινες οὐ μόνον δὲν ἔχουσι λόγους μῆτε

νὰ φοβῶνται μῆτε νὰ μιτῶσι τοὺς Τούρκους, ἀλλὰ καὶ ἀπ' ἐναντίας ἔχουσι μυρίους ὅσους λόγους νὰ εἶνε εὐχαριστημένοι ἐκ τῆς παρουσίας καταστάσεως τῶν πραγμάτων, ἀκούεις κρίσεις, εὐσυνειδήτους ἴσως, ἀλλὰ βεβαίως καθ' ὑπερβολὴν εὐνοϊκάς. Οἱ πλεῖστοι τούτων συνομολογοῦσιν, ὅτι ὁ Τούρκος εἶνε χρηστὸς, εὐλικρινὴς, τίμιος, καὶ ἀδόλως θρησκευτικὸς. Ἄλλ' ὡς πρὸς τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα, οὐτινος ἡ διατήρησις ἡδύνατο νὰ καταλογισθῇ αὐτῷ ὡς μέγα καλόν, πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἡ θρησκεία, ἐν ἣ ἐμμένει πιστὸς, δὲν καταπολεμεῖ οὐδὲν οὔτε τῶν συμπερόντων οὔτε τῶν κλίσεων του· ἀπ' ἐναντίας δὲ περιθάλπει μὲν τὰς κατ' αἶσθησιν φυσικὰς αὐτοῦ ὁρμὰς, δικαιολογεῖ δὲ τὴν ἀδράνειάν του, καὶ καθιστοῖ τὴν δεσποτείαν του· ἐμμένει μετ' ἀκρας εὐσταθείας εἰς αὐτήν, διότι αἰσθάνεται ὅτι ἡ ἐθνικότης αὐτοῦ ὑπάρχει ἐν τῷ δόγματι αὐτοῦ, καὶ ἡ τύχη αὐτοῦ ἐν τῇ πίστει. Εἰς ἀπόδειξιν δὲ τῆς χρηστότητος ἀναφέρονται γεγονότα τινὰ ἱδιωτικά, ὅμοια τῶν ὁποίων παραδείγματα θὰ ἡδύνατο τις ν' ἀναφέρῃ εἰς ἀναρίθμητον πλῆθος καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πλεόν διεφθαρμένου εὐρωπαϊκοῦ λαοῦ. Καὶ ὡς πρὸς τοῦτο δὲ πρέπει νὰ παρατηρήσῃ τις, ὅτι ἡ χρηστότης, ἣν ὁ Τούρκος ἐπιδεικνύει εἰς τὰς πρὸς τοὺς Χριστιανούς συναλλαγὰς του, γίνεται κατὰ μέγα μέρος πρὸς ἐπίδειξιν, καὶ ὅτι πράττει πρὸς αὐτοὺς ἐξ ὑπεροψίας ὅ,τι δὲν θὰ ἔκαμνεν ἐξ ἀπλῆς ὁρμῆς τῆς συνειδήσεώς του, διότι δὲν κατεδέχεται νὰ φανῇ μικρὸς ἀπέναντι ἀνθρώπων, ὧν εἶνε ἀνώτερος, κατὰ τὸ φρόνημά του, καὶ ὡς πρὸς τὴν φυλὴν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἀξίαν. Τοιοῦτοτρόπως ἐξ αὐτῆς τῆς θέσεώς του, ὡς δεσπότης, ἐκπηγάζουσιν ἀρεταὶ τινες, ἀφηρημένως ἀξιέπαινοι, ἡ τῆς εὐλικρινείας, τῆς ὑπερηφανείας, τῆς ἀξιοπροσέτις, τὰς ὁποίας δὲν εἶνε πολὺ βέβαιον ὅτι ἤθελε διαφυλάξῃ, ἐάν εὐρίσκετο εἰς τὴν θέσιν ἐκείνου, ὅστις σήμερον ὑπόκειται εἰς αὐτόν. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν δύναται τις ν' ἀρνήσῃ εἰς αὐτὸν οὐδὲ τὸ αἶσθημα τῆς εὐσπλαγχνίας, ἡτις εἶνε τὸ μόνον βάλασμα εἰς τὰ ἀτελεύτητα δεινὰ τῆς κακῆς διατεταγμένης κοινωνίας του, εἰ καὶ ἐνθαρρύνει τὴν δυνάμειν καὶ πολλαπλασιάζει τὴν ἐνδειαν· οὐδ' ἄλλα αἰσθήματα, μαρτύρια ψυχικῆς εὐγενείας, ὡς τὴν εὐγνωμοσύνην, ἣν διατηρεῖ καὶ διὰ τὰς ἐλαχίστας χάριτας, τὴν περὶ τοὺς νεκροὺς εὐσέβειαν, τὴν φιλόφρονα φιλοξενίαν, τὴν πρὸς τὰ ζῶα βοήθειαν. Εἶνε ὥραϊον τὸ περὶ τῆς ἰσότητος ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων αἶσθημα αὐτοῦ, ἀναντιρρήτως ἡ αὐστηρὰ μετριοπάθεια ἡ ἐγκειμένη ἐν τῇ φύσει αὐτοῦ, καὶ ἡτις ἐκδηλοῦται εἰς πλείστας ὁσας παροιμίας, πλήρεις σοφίας καὶ φρονήσεως· ἀπλοῦς τις πατριαρχικῆς, καὶ τάσις ἀόριστος πρὸς τὴν μοναξίαν καὶ τὴν μελαγχολίαν, ἡτις ἀποκλείει τὴν χυδαιότητα καὶ ἀθλιότητα τῆς ψυχῆς. Μόνον ὅτι ὅλαι αὗται αἱ ἀρεταὶ ἐπιπολάζουσιν,

οὕτως εἰπεῖν, ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, καθ' ὃν χρόνον δὲν διαταράττει τι τὴν ἡσυχίαν τῆς συνήθους ζωῆς του· ἀλλ' εἰς τὸ βάθος αὐτῆς ὑπάρχει πάντοτε, οἷον ὑπνώττουσα, ἡ βικία αὐτοῦ ἀσιατικὴ φύσις, ὁ φανατισμὸς του, ἡ στρατιωτικὴ του μακίνα, ἡ βαρβαρικὴ του θρηωδία, αἵτινες κενθηθεῖσαι ὀλίγον ἐκρηγνύονται, καὶ ἀναπηδᾷ ἐξ αὐτῶν ἄλλος ἄνθρωπος. Ὅθεν καὶ εἶνε ὀρθότατον τὸ γνωμικόν, ὅτι ὁ Τούρκος εἶνε ὃν ἡμερώτατον, ὅταν δὲν κόπτη κεφαλὰς. Ὁ Τάταρος διαμένει συνεσπειρωμένος ἐντὸς αὐτοῦ καὶ ἀπεναρκωμένος. Ἡ ἔμφυτος ῥώμη διέμεινεν ἀκεραία ἐν αὐτῷ, οἶονεῖ φρουρουμένη ὑπὸ τῆς ἀδρανούς μαλθακότητος τοῦ βίου του, καὶ δὲν κάμνει χρῆσιν αὐτῆς εἰμὴ κατὰ τὰς ὑπερτάτας περιστάσεις. Οὕτω διέμεινεν ἐν αὐτῷ ἀκεραία ἡ ἀνδρία, ἥς τὸ ἐλατήριον χαλαρώνει ἡ καλλιέργεια τοῦ πνεύματος, λεπτυνομένου τοῦ αἰσθήματος τῆς ζωῆς, ἣν καθίστα προσηλεστέραν ἡ ἰδέα καὶ ἡ ἐλπὶς μεγαλιτέρων ἀπολαύσεων. Τὸ θρησκευτικὸν καὶ πολεμικὸν πάθος εὐρίσκει ἐν αὐτῷ σάδιον, ὅπερ δὲν προσήγγισαν λυμαινόμεναι οὔτε αἱ ἀμφιβολίαι, οὔτε αἱ ἐπαναστάσεις τοῦ πνεύματος, οὔτε αἱ συγκρούσεις τῶν ἰδεῶν, ὕλην ἀλώβητον καὶ ἀμέσως δυναμένην ν' ἀναφλεχθῇ, ἀνθρωπον ἀκέραιον, ὅστις ἄμα ψαυσθεὶς καὶ ἐκρηγνύται, λεπίδα ἡκονημένην πάντοτε, ἐφ' ἥς ὑπάρχει ἐγγεγραμμένον τὸ ὄνομα ἐνὸς Θεοῦ καὶ ἐνὸς Ἡγεμόνος. Ὁ κοινωνικὸς βίος μόλις ἐξημέρωσε τὸν ἀρχαῖον ἀνθρωπον τῆς στέπας καὶ τῆς καλύβης. Πνευματικῶς διῆγει ἀκόμη καὶ ἐν τῇ πόλει σχεδὸν ὅπως διῆγει καὶ ἐν τῇ νομαδικῇ φυλῇ, ἐν μέσῳ μὲν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ μόνος μετὰ τῶν συλλογισμῶν του. Ἄλλ' οὐδ' ὑπάρχει παρὰ τοῖς Τούρκοις ἀληθὴς κοινωνικὸς βίος. Ὁ βίος τῶν δύο φύλων παρέχει τὴν εἰκόνα δύο ποταμῶν παραλλήλων, οἵτινες δὲν συγχέουσι τὰ νάματα των εἰμὴ τῇδε καεῖσε δι' ὑπογείου συγκοινωνίας. Οἱ ἄνθρωποι συγκοινωνοῦσι πρὸς ἀλλήλους, ἀλλ' οὐδεμία κοινότης ἰδεῶν συνάπτει αὐτοὺς, προσέρχονται πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ δὲν συνδέονται, οὐδεὶς ἐκχέει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἄλλον, προτιμᾷ δὲ τῆς ἐκχύσεως ταύτης ὅ,τι θαυμασίως ὀνόμασε μέγας τις ποιητής: τὴν ὑπόκωφον βλάστησιν τῶν ἰστίων. Τὴν ἡμετέραν συναναστροφὴν, τὴν εὐστροφὴν καὶ ποικίλην, ἡτις ἀσπείζεται, συζητεῖ, διδάσκει, ἀναψύχει, τὴν ἀνάγκην ἣν ἡμεῖς αἰσθανόμεθα νὰ μεταδίδωμεν καὶ νὰ μεταλαμβάνωμεν αἰσθήματα καὶ ἰδέας, τὴν ἀμοιβαίαν ταύτην ἐκδήλωσιν τῆς ἡμετέρας φύσεως, ἐν ἣ ἐξασκείται ἡ διάνοιτις, καὶ ἡ καρδίᾳ ἀναζωογονεῖται, ὀλίγοι εἰς αὐτῶν τὴν γνωρίζουσιν. Οἱ λόγοι αὐτῶν εἶνε σχεδὸν πάντοτε χαμαιπετεῖς καὶ πεζοί, καὶ περιστρέφονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς ὕλικὴν χρεώδη ἀντικείμενα. Ὁ ἔρως ἀποκλείεται ἐξ αὐτῶν, ἡ φιλολογία εἶνε προνομία ὀλίγων, ἡ ἐπιστήμη εἶνε μῦθος, ἡ πολιτικὴ περιορίζεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ

εἰς ζήτηματα ὀνομάτων, καὶ αἱ ὑποθέσεις καταλαμβάνουσιν ἐλάχιστον μόνον μέρος τῆς ζωῆς παρὰ τοῖς πλείστοις. Ἡ ἰδιοφυΐα τῆς διανοίας των ἀποδυσπετεῖ πρὸς τὰς ἀφηρημένας συζητήσεις. Δὲν ἐννοοῦσι καλῶς εἰμὴ ὅ,τι βλέπουσι καὶ ὅ,τι ψάλλουσιν· τούτου δ' ἀπόδειξις εἶνε ἡ γλωσσά των, ἣτις εἶνε στεῖρα, ὁσάκις πρόκειται νὰ ἐκφράσῃ ἀφηρημένην τινὰ ἰδέαν· διὸ καὶ οἱ πεπαιδευμένοι Τοῦρκοι ἀναγκάζονται νὰ καταφεύγουν εἰς τὴν ἀραβικὴν καὶ περσικὴν, ἢ εἰς εὐρωπαϊκὴν τινὰ γλῶσσαν. Ἀλλως τε καὶ δὲν αἰσθάνονται αὐτοὶ τὴν ἀνάγκην νὰ στενοχωρήσωνται τὸ πνεῦμά των, ὅπως ἐννοήσωσι πράγματα, ἅτινα κείνται ἐκτὸς τῶν ἐπιθυμιῶν των, ἐκτὸς τοῦ βίου των. Ὁ Ἡέρσης εἶνε πλέον ἐξερευνητικὸς, ὁ Ἀραψ εἶνε πλέον περιέργος, ἀλλ' ὁ Τοῦρκος ἔχει υπερτάτην ἀδιαφορίαν πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀγνοεῖ. Μὴ ἔχων δὲ ἰδέας πρὸς ἀνταλλαγὴν, δὲν ἐπιζητεῖ καὶ τὴν συναναστροφὴν τῶν Εὐρωπαίων, καὶ δὲν ἀγαπᾷ οὔτε τὰς ἀτελευτήτους καὶ λεπτὰς συζητήσεις, οὔτε αὐτοὺς τοὺς ἰδίους. Οὐδ' εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ πλήρης ἐμπιστοσύνη μεταξὺ ἀμφοτέρων, ἀφ' οὗ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἀποκρύπτει αἰωνίως μέρος τι ἐαυτοῦ· τὰ φίλτερά του αἰσθῆματα, τὴν οἰκίαν του, τὰς ἡδονὰς του, καὶ τὸ σπουδαιότερον, τὸ ἀληθὲς αὐτοῦ πρὸς τὸν ἄλλον αἰσθημα, ὅπερ εἶνε αἰσθημα ἀκαταμάχητον δυσπιστίας. Ὁ Τοῦρκος ἀνέχεται τὸν Ἀρμένιον, περιφρονεῖ τὸν Ἑβραῖον, μισεῖ τὸν Ἕλληνα, δυσπιστεῖ πρὸς τὸν Φράγκον. Ὑπομένει, καθόλου εἰπεῖν, ἅπαξ ἅπαντας, ὡς μέγα τι ζῶον, ὅπερ ἀφίνει νὰ περιφέρονται εἰς τὴν ῥάχιν του μυριάδες μυῖων, ἐπιφυλαττόμενον νὰ ταῖς δώσῃ μίαν καλὴν μετὰ τὴν οὐράν του, ὅταν τὸ κέντημά των γείνη ἐπαισιθητόν. Ἀφίνει ὅλους νὰ ἐνεργῶσι, νὰ θορυβῶσι, καὶ ν' ἀνακυκῶσι τὰ πάντα περὶ αὐτόν· μεταχειρίζεται τοὺς Εὐρωπαίους, ὅσοι τοῦ εἶνε χρήσιμοι· παραδέχεται τοὺς ὕλικους νεωτερισμοὺς, ὧν ἀναγνωρίζει τὴν ἄμεσον χρησιμότητα· ἀκούει μετὰ προσοχῆς τὰ περὶ πολιτισμοῦ μαθήματα, ὅσα τοῦ δίδονται· μεταβάλλει νόμους, τρόπους καὶ ἐθιμοτυπίας· μανθάνει νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ὀρθῶς τὰ ἡμέτερα φιλοσοφικά ἀξιώματα· ἀφίνει νὰ τὸν μεταμορφώσουν, νὰ τὸν καλλωπίσουν, νὰ τὸν μεταμφιάσουν· ἀλλ' ἐσωτερικῶς εἶνε ἀείποτε, ἀμεταβλήτως, ἀκαταμάχητος ὁ αὐτός. Καὶ ὅμως τὸ λογικὸν ἀποδυσπετεῖ νὰ ἐμμείνη ἀναποδράστως εἰς τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ βραδεία καὶ συνεχὴς ἐπενέργεια τοῦ πολιτισμοῦ δὲν δύναται, ἐντὸς περιόδου χρονικῆς ἀπεριορίστου, νὰ ἐναύσῃ σπινθηρὰ νέας ζωῆς ἐντὸς τοῦ γιγαντιαίου Ἀσιάτου στρατιώτου, ὅστις κοιμάται ἐπὶ τῶν δύο ἡπείρων, καὶ δὲν ἐξεγείρεται ποτε ἐκ τοῦ ὕπνου, εἰμὴ διὰ νὰ κραδᾷ τὴν σπάθην του. Ἀλλ' ὅταν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὰς καταβληθείσας προσπάθειάς καὶ τοὺς ἐπιτευχθέντας καρποὺς μέχρι σήμερον, ἡ χρονικὴ αὕτη περιόδος φαίνεται εἰς τὸν νοῦν τὸσον μακρὰ, ὡς

πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς ἀνυπομονησίας τῶν χριστιανικῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς, ὥστε ἀποβαίνει ματαιὰ ἡ ἐλπίς, ὅτι τὸ ζήτημα, ὅπερ ἀπασχολεῖ τὴν Εὐρώπην σήμερον, εἶνε δυνατόν νὰ λυθῇ διὰ τοῦ βαθμιαίου ἐκπολιτισμοῦ τοῦ τουρκικοῦ λαοῦ. Αὕτη εἶνε ἡ γνώμη, ἣν ἐσχημάτισα κατὰ τὴν βραχείαν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμονήν μου. — Ὡ! μετὰ ποῖον ἄλλον τρόπον εἶνε λοιπὸν δυνατόν νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα; Ἀ! κύριοι, εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην δὲν εἶμαι ὑποχρεωμένος ν' ἀποκριθῶ, διότι δὲν θὰ ἠδυνάμην ν' ἀποκριθῶ, χωρὶς νὰ φανῶ ὅτι δίδω συμβουλὰς εἰς τὴν Εὐρώπην, τοῦτο δ' ἀποκρούει ἀπολύτως ἡ μετριοφροσύνη μου. Καὶ ἔπειτα... τὸ εἶπα ἤδη, ὅτι εἰς τὸν Κεράτιον κόλπον ἀπέναντι τοῦ Γαλατᾶ καπνίζει αὐστριακὸν ἀτμόπλοιο, ἔτοιμον ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Μαύρην Θάλασσαν· ὁ δ' ἀναγνώστης γνωρίζει πόθεν θὰ διέλθῃ τὸ ἀτμόπλοιο τοῦτο!

[Ἐπεται τὸ τέλος].

Ο ΓΚΑΙΤΕ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ ΕΝ WEIMAR

Ἐπὶ τῆς κοιλάδος τοῦ ποταμοῦ Ilm, τοῦ ἐκ τοῦ δάσους τῆς Θυρίγγης (Thüringer Wald) πηγάζοντος καὶ εἰς τὸν ποταμὸν Saale οὗ μακρὰν τῆς πόλεως Jena ἐκβάλλοντος, κεῖται ἡ πόλις Weimar, ἡ πόλις ἐκείνη, ἣτις περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἦτο ἡ ἐσχάτη τῆς ποιήσεως καὶ ἡ πνευματικὴ μητρόπολις τῆς Γερμανίας, ἣτις μεγάλῃ ἐπιρροῇ ἔσχεν ἐφ' ὅλην τὴν Γερμανίαν, ὡς ποτὲ αἱ ἀρχαῖαι Ἀθῆναι ἐφ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἣτις τέλος ἐξένισεν ἐντὸς τῶν τειχῶν αὐτῆς τὸν Wieland, Herder, καὶ τοὺς Διοσκόρους Σχίλλερ καὶ Γκαίτε, ἐξ οὗ καὶ ὠνομάσθη «πόλις τῶν ποιητῶν».

Ὁ Γκαίτε διὰ τῆς ἐπὶ 50 ἔτη διαμονῆς του ἐν Weimar ἐλάμπρυνεν αὐτὴν δι' ἀθανάτου δόξης. Πᾶς, ὅστις εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἱερόν τοῦ μεγάλου τῆς Γερμανίας ποιητοῦ, ποθεῖ νὰ μεταβῇ εἰς Weimar καὶ νὰ ἴδῃ ποῦ καὶ πῶς ἔζη ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ. Ζῶντος ἔτι τοῦ Γκαίτε, ὡς καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἦτο καὶ εἶναι τὸ Weimar προσκυνητήριος τόπος, ἐξ οὗ οἱ ἐκεῖ συρρέοντες ἐλπίζουν νὰ λάβωσι μεθ' ἑαυτῶν τι ἐκ τοῦ καλοῦ, ὠραίου καὶ ὑψηλοῦ, εἰς τῶν ὁποίων τὰς αἰθερίους χώρας, ὁ Γκαίτε ἔζη.

Τὸ Weimar εἶναι παλαιὰ πόλις ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ ποταμοῦ Ilm. Ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται τὸ Weimar μάλλον ὡς χωρίον παρὰ ὡς μητρόπολις. Εἶναι λίαν ἡσυχος καὶ μετρία πόλις, παρέχει δὲ οὐδὲν τοῦ γραφικοῦ ἐκείνου, ὅπερ θέλγει τὸν ὀφθαλμὸν εἰς πολλὰς παλαιὰς γερμανικὰς πόλεις. Αἱ οἰκίαι εἶναι κατὰ γοτθικὸν ῥυθμὸν κατεσκευασμέναι, ἀλλὰ δὲν βλέπει τις τὰ θαυμάσια ἀετώματα, τὰς διαφόρους ποικιλίας τῆς ἀρχιτεκτονικῆς φαντασίας, οὐδὲν μῆγμα διαφόρων ῥυθμῶν, προσόντα ἅτινα εἰς ἄλλας πόλεις τῆς

Γερμανίας θέλγουν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ δεσμεύουν τὴν προσοχὴν τοῦ ξένου. Αἱ οἰκίαι εἶναι ἡσυχοὶ καὶ ἀπλοῦσταται. Μεσημβρινῶς τῶν ἀνακτόρων, ἅτινα περιλαμβάνουν τρεῖς πλευρὰς ἐνὸς ὀρθογωνίου καὶ ὧν ἡ ὄψις εἶναι ἀληθῶς βασιλική, ἄρχεται ὁ ἀνακτορικὸς κήπος, ὅστις εἶναι δημιουργημα αὐτοῦ τούτου τοῦ Γκαίτε. Οὔτε τεῖχος, οὔτε κιγκλίδες, οὔτε φύλαξ, οὔτε θυρωρὸς ἐμποδίζουν τὴν εἰς αὐτὸν εἰσόδον. Δυνάμεθα ἀταράχως νὰ περιπατῶμεν ἐν αὐτῷ ἐν τῇ δρόσῳ τῆς πρωῆας καὶ ὑπὸ τὸ σιγηλὸν φῶς τῆς σελήνης ὡς ἐν τῷ ἰδίῳ κήπῳ. Οὐδὲν ὄριον διορίζει αὐτὸν ἐκ τῶν πέριξ σιτώνων. Ὁ κήπος καὶ οἱ πέριξ σιτώνες ἀποτελοῦν ἐν ὅλῳν παιδρὸν καὶ ἐπίχαρι. Εἰσερχόμενοι εἰς τὸν κήπον διὰ τινος ὁδοῦ παρὰ τῇ πύλῃ τῶν Ἀνακτόρων, καὶ ὑπὸ μέγαν καὶ σκιερὰ δένδρα βαίνοντες, ἀπαντῶμεν ὀλίγα βήματα μακρὰν τῆς εἰς τὸν κήπον εἰσόδου τὸ λεγόμενον Borkenhaus, ὅπερ εἶναι μικρὰ ξυλίνη καλύβη, ἣν ὁ Γκαίτε κατὰ τινὰ γενέθλιον ἡμέραν τῆς τότε Δουκίσσης κατεσκεύασε, καὶ ἣτις ἔπειτα ἦτο ἡ προσφιλεῖς κατοικία τοῦ συζύγου αὐτῆς Δουκὸς Καρόλου Αὐγούστου, τῇ προσκλήσει τοῦ ὁποίου ὁ Γκαίτε μετέβη εἰς Weimar καὶ διέμεινε μέχρι τῆς τελευταίας αὐτοῦ παρ' αὐτῷ ὡς ὑπουργός. Ἡ καλύβη αὕτη ἔχει μῆκος 20 καὶ πλάτος 14 ποδῶν. Εἶναι ἐντελὴς ἐκ ξύλου κατεσκευασμένη, καὶ φλοῖψ δένδρου κεκαλυμμένη. Τίς ἡγεμὼν σήμερον θὰ ἐπεθύμει νὰ ζῇ ἐν τοιαύτῃ καλύβῃ; Καὶ ὅμως ὁ ἀνδρεῖος ἐκεῖνος δούξ, ὁ Κάρολος Αὐγούστος, ἔζη ἐνταῦθα μόνος του, ἀποφεύγων τὰς καματώδεις τελετὰς τῆς μικρᾶς Αὐλῆς του, ὡς καὶ τὰ ἐν τῇ Αὐλῇ νομιζόμενα. Ἐνταῦθα συνεβουλεύετο μετὰ τῶν ὑπουργῶν του. Ἐνταῦθα ἐλούετο ἐν τῷ ποταμῷ, ὅστις ὑπὸ τὴν οἰκίαν του ῥέει, ἐντεῦθεν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τὴν οὐ μακρὰν ἐν τῷ κήπῳ κειμένην οἰκίαν τοῦ ποιητοῦ του.

Ὀλίγα βήματα ὑπὸ τὸ Borkenhaus ῥέει ὁ ποταμὸς Ilm διὰ μέσου τοῦ κήπου. Ἐκ τοῦ Borkenhaus ἐξερχόμενοι ἀπαντῶμεν κατὰ μῆκος τοῦ ποταμοῦ, ἐπὶ τῆς αὐτῆς πλευρᾶς ἐφ' ἣς κεῖται ἡ καλύβη, ἀτραπὸν τινα, ἣν σκιαζοῦν γραφικῶς ἐστοιχισμένα δένδρα, ἡ πεύκη, ἡ ἐξύα, ἡ σημύδα, ἡ πλάτανος, ἡ πετελέα, ἡ καστανέα καὶ ἡ ὅα. Ἡ δεξιὰ πλευρὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης εἶναι ὅλως ἀπόκηρνος καὶ καλύπτεται τὰ πλεῖστα ὑπὸ πετρῶν κεκαλυμμένων ὑπὸ βρύων, ἀριστερόθεν δὲ ῥέει ὁ ποταμὸς Ilm. Διὰ τινος ξυλίνης γεφύρας μεταβαίνομεν εἰς τὴν ἀντικρὺ πλευράν. Αἰφνης διανοίγεται ἡμῖν εἰς μικρὸς λαιμῶν. Ἐπὶ τοῦ βορείου μέρους τοῦ λαιμῶνος τούτου καὶ ἀκριβῶς ἀντικρὺ τῆς γεφύρας βλέπομεν ἐπὶ τῶν προπόδων μεγάλου τινὸς ὑψώματος τὸ ἄνω ὄριον τοῦ λαιμῶνος, ἀποτελοῦντος τὸ λεγόμενον Gartenhaus τοῦ Γκαίτε (ἐπαύλιον). Ἡ θέσις του εἶναι γραφικωτάτη. Πρὸ αὐτοῦ κεῖται ὁ ῥηθεὶς μικρὸς λαιμῶν, ὀλίγα δὲ βήματα μακρὰν ῥέει ὁ ποταμὸς

Ilm. Ἡ οἰκία, ὅλως ἀπλουστάτη, περιβάλλεται ὑπὸ ἀνοφύρου καὶ διὰ καρποφόρων δένδρων πεφυτευμένου κήπου. Πλήρης ἡσυχία ὑπάρχει ἐνταῦθα, μόνον ἐνίοτε διακόπτει αὐτὴν ὁ ἦχος τῶν κωδῶνων τῶν ἐκκλησιῶν, ἡ μουσικὴ τοῦ στρατῶνος καὶ αἱ κραυγαὶ τῶν ἐν τῷ κήπῳ γαυριῶντων ταῶν. Τὴν οἰκίαν ταύτην τόσον ἡγάπα ὁ Γκαίτε, ὥστε 7 ἔτη χειμῶνός τε καὶ θέρους κατῴκει ἐν αὐτῇ, καὶ ὅτε ὁ δούξ τῷ 1782 κατὰ τὴν ἐκ τῆς Ἰταλίας ἐπάνοδόν του ἐδώρησεν αὐτῷ τὴν ἐν τῇ πόλει οἰκίαν, δὲν ἀπεχώρησε διὰ παντός ἐκ τοῦ Gartenhaus, ἀλλ' ἄσμενος μετέβαινεν εἰς αὐτὸ, ὁσάκις ἐπεθύμει νὰ ἦναι μόνος καὶ ἡσυχος. Ἐν τούτῳ τῷ Gartenhaus ἐσπούδαζε τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυτῶν καὶ ἔκαμνε τὰς παρατηρήσεις καὶ ἐρῦνας του, δι' ὧν ἐκτῆσατο φήμην μεγάλην μεταξὺ τῶν φυσιοδιφῶν. Ἐνταῦθα ὁ Γκαίτε κατέφειγεν ἀποφεύγων τὴν Αὐλὴν, ἐνταῦθα ὁ ἐραστὴς ἦτο εὐτυχὴς ἐν τῷ πρὸς τὴν Frau von Stein ἔρωτί του.

Πόσον μέτριον εἶναι ἀληθῶς τοῦτο τὸ Gartenhaus, πόσον ἀπέχει τῶν παραστάσεων, ἀς περὶ αὐτοῦ ἴσως ἐσχημάτισαν! Εἰς ἐκείνους, οἷς ἔθος τὸ τρυφερῶς καὶ πολυτελῶς ζῆν, θὰ φανῇ ἡ μετρία αὐτῆς οἰκίας τοῦ Γκαίτε ἐλεεινὴ καλύβη· καὶ ὅμως ἡ καλύβη αὕτη ἦτο ἐπαρκὴς διὰ τὸν ὑπουργὸν καὶ αὐλικόν. Ἐνταῦθα ἐπεσκέπτετο αὐτὸν ὁ δούξ, ὅστις ἐνίοτε μέχρι βαθείας νυκτός διέμεινε παρ' αὐτῷ, καὶ ἐνίοτε ἐκοιμάτο ἐν τῷ μικρῷ τούτῳ οἰκίσκῳ τοῦ ποιητοῦ. Ἀλλοτε ἐπεσκέπτετο αὐτὸν ὁ δούξ μετὰ τῆς συζύγου του καὶ ἐδείπνουν μετὰ τοῦ ποιητοῦ των καθ' ὅλως ἀπλοῦστατον τρόπον.

Ὁ Γκαίτε δὲν ἦτο μόνον ποιητής, ἀλλὰ καὶ φυσιοδίφης. Ἡ ὀρησκία του ἦτο λατρεία τῆς φύσεως. Ὡς ὁ Σχίλλερ κατέφυγεν εἰς τὴν φιλοσοφίαν, καὶ ἰδίως εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Kant, διὰ νὰ εὕρῃ τὴν βᾶσιν τῆς ποιήσεώς του, οὕτω ὁ Goethe εἰς τὴν φύσιν. Εἰς τὴν πρὸς τὴν φύσιν δὲ ἀγάπην ὀφείλει ὁ Γκαίτε τὴν ἀπλότητα ταύτην τοῦ ζῆν. Ἐνῷ οἱ σοφοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀπέφειγον τὴν ὑπὸ τὸν καθαρὸν οὐρανὸν κίνησιν, ἐκλείοντο δὲ ἐν τοῖς σπουδαστηρίοις αὐτῶν, ὁ Γκαίτε ἐπεθύμει καθαρὸν καὶ ἐλεύθερον ἀέρα. Ἐν ταῖς πρὸς τὴν ἐρωμένην του Frau von Stein ἐπιστολαῖς ἔθηκεν αἰώνιον μνημεῖον τοῦ κήπου τούτου. Ἐν αὐταῖς βλέπομεν αὐτὸν ζωηρῶς νὰ εἰσερχεται καὶ νὰ ἐξερχεται ἐκ τοῦ Gartenhaus τὴν νύκτα ὑπὸ τὸν κυανοῦν μανδύαν του καὶ ὑπὸ τὸν ἐλεύθερον οὐρανὸν νὰ κοιμάται ἐπὶ τοῦ ξυστοῦ του, καὶ ἐνίοτε νὰ ἐγείρεται καὶ νὰ παρατηρῇ τοὺς ὑπὲρ αὐτὸν ἀστέρους καὶ νὰ θαυμάζῃ τὴν λαμπρότητα αὐτῶν.

Μεταβῶμεν ἤδη εἰς δύο πέριξ τοῦ Weimar μέρη, ἐνθα ἀναφέρονται αἱ παιδρότεροι ἀναμνήσεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἀνατολικῶς τοῦ Weimar κεῖται τὸ χωρίον Tiefurt, εἰς ὃ μεταβαίνομεν διὰ

μέσου μεγαλοπρεπούς δάσους ἐκ πευκῶν καὶ δρυῶν, μικρὸν ἄνωθεν τοῦ κήπου ἀρχομένου. Τὸ χωρίον τοῦτο εἶναι μικρὸν, ἀλλὰ χαριέστατον. Ἐν τῷ βορειοανατολικῷ μέρει τοῦ χωρίου τούτου κείται ἡ θερινὴ ἐπαυλὶς τῆς δουκίσσης Ἀμαλίας, μητρὸς τοῦ Δουκὸς Καρόλου Αὐγούστου. Διὰ τοῦ μικροῦ, ἀλλὰ γραφικοῦ κήπου τῆς ἐπαύλεως ταύτης, ῥέει εἰς κλάδος τοῦ ποταμοῦ Ilm. Δυτικῶς τοῦ Weimar κείται ἡ θερινὴ ἐπαυλὶς Ettersburg εἰς γραφικωτάτην θέσιν, ἐπὶ μεγάλου τινὸς ὑψώματος, μὲ λαμπρὰν θέαν εἰς τὰ πέριξ μεγαλοπρεπῆ δάση καὶ σιτῶνας. Εἰς τὰς ἐπαύσεις Tiefurt καὶ Ettersburg ἀναφέρονται, ὡς προείπον, αἱ παιδρότεροι ἀναμνήσεις τῆς ἐνδόξου ἐκείνης ἐποχῆς τοῦ Weimar. Ἐνταῦθα ἐδίδοντο αἱ παραστάσεις τοῦ λεγομένου Liebhabertheater. Τὴν ἐταιρίαν τοῦ αὐτοσχεδίου τούτου θεάτρου ἀπετέλουν ὡς τὰ πολλὰ αὐλικοὶ, μεθ' ὧν συγκατελέγετο καὶ ὁ Γκαίτε, ἡ περίφημος τότε ὑποκρίτρια Corona Schröter, ἥτις ἐκέρδιζε τὴν καρδίαν τοῦ Γκαίτε, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Kotzebue Ἀμαλία, καὶ ἡ δεσποινὶς Gœchhausen. Ὅλα τὰ πρόσωπα ταῦτα ἀπετέλουν μίαν θαυμασίαν ἐταιρίαν, ἥτις ἐκ τοῦ Weimar μετέβαιναν εἰς τὰ πέριξ αὐτοῦ μέρη, πρὸ πάντων ὅμως εἰς τὰς ἐπαύσεις Tiefurt καὶ Ettersburg. Ἡ σκηνὴ αὐτοσχεδιάζετο ἐν τινὶ πτέρυγι τῆς ἐπαύλεως Ettersburg, ἐν Tiefurt ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τὸν κυανοῦν οὐρανὸν καὶ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ῥηθέντος κλάδου τοῦ ποταμοῦ τοῦ διὰ τοῦ κήπου διαρρέοντος. Φυσικῶν ἀντικειμένων, ὡς δένδρων, σελήνης, ἀστέρων κτλ., ἐγίνετο χρῆσις μετὰ λαμπρὰς ἐπιτυχίας. Σήμερον ἐτι βλέπει τις ἐν Tiefurt τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἐνθα ἡ σκηνὴ αὐτοσχεδιάζετο, καὶ ἐτι καὶ νῦν δεικνύουν εἰς τὸν ξένον οἱ τῶν ἐπαύλεων ἐκεῖνων φύλακες καὶ ἐπιστάται τὴν γέφυραν ἐκεῖνην, ἥτις, κατὰ τινὰ παράστασιν τῆς «Fischerin» τοῦ Γκαίτε παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ilm ἐν Tiefurt, ὡς ἐκ τοῦ ἐπ' αὐτῆς ἐπισωρευθέντος πλήθους, ἔπεσε μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῆς εἰς τὸν ποταμὸν, ἀνευ ὅμως βλάβης τῶν ἀνθρώπων.

Τὰ παριστανόμενα ἦσαν ποικίλα. Ἄλλοτε ἐδιδάσκοντο γαλλικαὶ κωμῳδίαί, ἄλλοτε τραγωδίαί, συνήθως δὲ δράματα τοῦ Γκαίτε, πρὸ πάντων ἡ «Fischerin» αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Tiefurt, ἡ «Ἰφιγένεια», ὅτε αὐτὸς ὁ Γκαίτε ὑπεκρίνετο τὸν Ὁρέστην. Περὶ τοῦ Γκαίτε ὡς ὑποκριτοῦ γράφει ὁ Hufeland: «οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὴν ἐντύπωσιν, ἣν μοὶ παρέσχεν ὁ Γκαίτε ἐν ἐλληνικῇ στολῇ κατὰ τὴν παράστασιν τῆς «Ἰφιγένειας». Ἐνόμιζέ τις ὅτι ἔβλεπεν ἕνα Ἀπόλλωνα. Οὐδέποτε παρετήρησα τοιαύτην σύζευξιν φυσικῆς καὶ πνευματικῆς τελειότητος ἐν ἐνὶ ἀνδρὶ ἢ ἐν τῷ Γκαίτε». Πλὴν τῶν ἐπαύλεων Tiefurt καὶ Ettersburg ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα ὠραία μέρη εἰς τὰ πέριξ τοῦ Weimar. Ὀλίγας ὥρας μακρὰν αὐτοῦ κείται ἡ πόλις Berca μετὰ τῆς ὠραίας κοιλά-

δος τῆς, ἡ Jena ἐπὶ τῆς λαμπρᾶς κοιλάδος τοῦ ποταμοῦ Saale. Ὡς τὸ Weimar ἦτο ἡ ἐστία τῆς ποιήσεως, οὕτω ἡ Jena ἡ ἐστία τῶν ἐπιστημῶν. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος συνηθροίσθησαν ἐνταῦθα οἱ σπουδαιότεροι ἄνδρες τῆς Γερμανίας, ὡς ὁ Schelling, Fichte, Hegel, Reinhold, Danz κλ. Οὐ μακρὰν τῆς πόλεως Jena κείται τὸ Schwarzburg ἐκ τῶν καλλίστων μερῶν τοῦ δάσους τῆς Θουρίγγης μετὰ τῆς γραφικωτάτης κοιλάδος (Schwarzerthal), τῆς ὑπὸ μεγαλοπρεπεστάτων δένδρων σκιαζομένης καὶ ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Schwarzen διαρρομένης. Πρὸς τοῦτοις ἡ Iminau, Eisenach, καὶ τὰ ὑψώματα τοῦ δάσους τῆς Θουρίγγης. Πανταχοῦ βλέπει τις μετ' ἀπειρογράφτου ἡδονῆς ἐπὶ ἐκτεταμέναις πεδιάδασι σταχυοφόρους ἀγρούς νὰ κυμαίνουσιν εἰς τὸν ἀέρα, κοιλάδας ὑπὸ μελωδικῶς ῥεόντων ποταμῶν διαρρομένας, ἐπὶ τῶν ὁρέων μεγαλοπρεπῆ δάση, ἐπὶ πικελοῦς γῆς δάση ἐξ ὀπωροφόρων δένδρων. Ὅταν δὲ τὸ ἐσπέρας παρατηρῇ τις τὴν ὑπὲρ τὰς κοιλάδας ταύτας καταφορὰν τοῦ ἡλίου, ἢ τὴν νύκτα ὑπὸ τὸ σιγηλὸν φῶς τῆς σελήνης ἀκούῃ τὴν μελωδίαν τῶν εἰς τὰς κοιλάδας ῥεόντων ὑδάτων καὶ τῶν κορυφῶν τῶν δένδρων τῶν εἰς τοὺς καθαρὸς ἀέρας κυμαίνοντων, τότε τῇ ἀληθείᾳ τὸ στήθος πληροῦται ἐκ τῶν πλέων ἡδυτάτων καὶ τερψιλύμων αἰσθημάτων. Ὅλων τῶν μερῶν τούτων ὁ Γκαίτε ἔζηκεν ἐπίσης αἰώνιον μνημεῖον ἐν ταῖς πρὸς τὴν Frau von Stein ἐπιστολαῖς του. Ἐκ τοῦ Weimar μετέβαιναν εἰς τὰ πέριξ αὐτοῦ καθ' ὅλας τὰς ὥρας τοῦ ἔτους μόνος ἢ μετὰ τοῦ δουκός. Ἐκ τῆς περικυκλοῦσης αὐτὸν ὠραίας καὶ μεγαλοπρεπούς φύσεως ῥίπτει τὰ βλέμματά του εἰς τὴν ἐρωμένην του, ἐν ταῖς πρὸς αὐτὴν ἐπιστολαῖς του περιγράφει τὴν κατὰ τὸ ἔαρ ἀναθάλλουσαν φύσιν ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ ὠραιότητι καὶ μεγαλοπρεπείᾳ, τὴν ἀφρονίαν αὐτῆς κατὰ τὸ θέρος, τοὺς κατὰ τὸ φθινόπωρον ποικίλους χρωματισμοὺς τῶν δένδρων κτλ. Οὐδὲν μέρος τῆς Θουρίγγης ὑπάρχει, οὐδεμία κοιλάς, οὐδεὶς ποταμός, οὐδὲν δάσος, ὅπερ ὁ Γκαίτε δὲν περιέγραψεν ἐν τοιαύτῃ ἐναργείᾳ, ὥστε ὁ ἀναγνώστης νομίζει ὅτι ἀναπνέει μετ' αὐτοῦ τὴν αὐτὴν ἀτμοσφᾶραν τῶν μερῶν τούτων.

Ἐπιστρέφωμεν ἤδη εἰς τὴν πόλιν Weimar, ἵνα ἀναπληρώσωμεν ὅ,τι ἐκεῖ παρελείψαμεν. Ἐνταῦθα εὐρίσκομεν ἐτι τὴν οἰκίαν τοῦ Wieland, Herder, Γκαίτε καὶ Σχίλλερ. Ὁ τελευταῖος, παραιτηθεὶς τῆς ἐν Jena καθηγεσίας του, μετέβη εἰς Weimar, ἐνθα ἔζη ἐν ἀδελφικῇ ἀρμονίᾳ μετὰ τοῦ Γκαίτε, ἂν καὶ οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες εἶχον ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον τὸν χαρακτῆρα. Πρὸ τοῦ θεάτρου, οὐτινος διευθύνται ποτε ἦσαν οἱ Διδάσκουροι Σχίλλερ καὶ Γκαίτε, ἤγερται μνημεῖον, ὅπερ παριστᾷ αὐτοὺς εἰς χαλκοῦς ἀνδριάντας ἐν φυσικῷ τοῦ σώματος μεγέθει, τὸν Γκαίτε ὡς τὸν Ὀλύμπιον Δία μὲ ἥσυχον βλέμμα καὶ μὲ γαλήνιον ἀλλὰ σοφά-

ρὸν πρόσωπον, τὸν Σχίλλερ μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐστραμμένην. Ἡ ἀριστερὰ χεὶρ τοῦ Γκαίτε σφριζέται ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Σχίλλερ, ἀμφοτέροι δὲ δέχονται διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τῶν τὸν στέφανον. Ἦσσαν εὐτοχοί, πόσον ἐπιτυχῆς εἶναι ἡ εἰκὼν αὕτη τοῦ ποιητικοῦ ζεύγους! Ὁ τεχνίτης αὐτῆς ἐσπούδασε καλῶς τὸν Γκαίτε καὶ Σχίλλερ, ἐν τῇ σπουδῇ δὲ ταύτῃ ἔγνω ὅτι ὁ πρῶτος ἐλάτρευε τὴν φύσιν, καὶ ὅτι ἐπὶ τῆς φύσεως ἐρείδετο πᾶσα πρᾶξις αὐτοῦ, δι' ἧς παρίσταται μὲ γαλήνιον, ἀλλὰ σοφὰν πρόσωπον, οἶονεὶ τοὺς νόμους τῆς φύσεως ἐρευνῶν καὶ κατ' αὐτοὺς αἰσθανόμενος καὶ πράττων. Τοῦναντίον ὁ Σχίλλερ, ὅστις ἐκήρυξε τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἰδέας τῆς ἐλευθερίας, παρίσταται μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐστραμμένην, οἶονεὶ τὴν ἐλευθερίαν κηρύττων, ὡς καὶ πράγματι ἐκήρυξεν αὐτὴν ἐν τοῖς ἔργοις του. Δὲν διέφυγεν ὅμως τὸν καλὸν τεχνίτην ἡ φιλία, ἥτις ὑπῆρξε μεταξὺ τῶν δύο τούτων εὐγενεστέρων τέκνων τῆς Γερμανίας καὶ ἥτις τόσον ὠφέλιμος εἰς ἀμφοτέρους ὑπῆρξε. Τὴν φιλίαν ταύτην ὁ τεχνίτης δηλοῖ διὰ τῆς ἐπιστηρίξεως τῆς χειρὸς τοῦ Γκαίτε ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Σχίλλερ.

Ἐν Βερολίνῳ.

P. I. Ν. ΚΟΛΛΙΑΝΗΣ.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Ἀφοῦ ὁ Φούλτων, ὑπὸ πάντων περιφρονούμενος, κατέλιπε τὴν Γαλλίαν, ὁ Γάλλος Κάρολος Δαλλερὴ, γεννηθεὶς ἐν Ἀμιενς τὴν 4 Σεπτεμβρίου 1754, ἐδαπάνησεν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν πρὸς κατασκευὴν μικροῦ ἐλικοκινήτου ἀτμοπλοίου ὑπ' αὐτοῦ ἐφευρεθέντος. Ἀφοῦ ἐπιμόνως ἐπεκαλέσθη τὴν κυβερνήσιν καὶ τοὺς ὑπουργοὺς, ζητῶν νὰ ἐξετασθῇ τὸ ἔργον του, ὁ Δαλλερὴ οὐδὲν ἀπολαύσας ἀπέβαλε πᾶσαν ἐλπίδα καὶ μεταβάς πρωίαν τινὰ ἐπὶ τοῦ πλοίου του, διέταξε τοὺς ἐργάτας νὰ τὸ συντρέψωσι, καὶ αὐτὸς δὲ κρατῶν σφύραν εἰς τὰς χεῖρας, συνειργάσθη εἰς τὸ ἔργον τοῦτο τῆς καταστροφῆς.

Ὁ Κάρολος Δαλλερὴ ἦτο ἀνὴρ ἔξοχος, διακριθεὶς προηγουμένως διὰ πολυαρίθμων ἐφευρέσεων. Ἀπὸ τῆς νεανικῆς του ἡλικίας κατασκεύαζεν ὀρολόγια ξύλινα μεγίστην ἔχοντα ἀκρίβειαν. Διατελέσας κατασκευαστὴς μουσικῶν ἐκκλησιαστικῶν ὀργάνων, ἔπειτα δὲ ἐφευρὼν νέαν μέθοδον τοῦ καταργάζεσθαι τὸν χρυσὸν πρὸς χρῆσιν τῶν χρυσοχρῶν, κατήρτισε περιουσίαν, ἣν ἀφιέρωσεν εἰς τὸ σύστημα αὐτοῦ τῶν ἐλικοκινήτων πλοίων. Ἀφοῦ κατέστρεψεν ὁ ἴδιος τὸν καρπὸν τῶν κόπων του, ἐπεδόθη ἐκ νέου εἰς τὸ ταπεινὸν αὐτοῦ ἐπάγγελμα τοῦ παρασκευαστοῦ τοῦ χρυσοῦ, καὶ ἀπέθανεν ἐν Jouy, ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν 81.

Τῷ 1843 ὁ Φρειδερίκος Sauvage, μηχανοποιὸς τῆς Βουλόννης, ἐπεχείρησε μέγала καὶ σπουδαῖα ἔργα ἐπὶ τῆς χρήσεως τῆς ἐλικοκ. Ὁ Sauvage δι-

ἤλθε τὰ εἴκοσι ὠραιότερα τῆς ζωῆς του ἔτη προσπαθῶν ν' ἀποδείξῃ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ὀργάνου τούτου, τὸ ὁποῖον τότε μὲν ἐκ προκαταλήψεως ἀπεκρούετο, νῦν δὲ θριαμβεύει εἰς ὅλας τὰς θαλάσσας. Δαπανήσας ὅλην αὐτοῦ τὴν περιουσίαν χάριν τῶν ἐρευνῶν του, ὁ Sauvage, γέρον ἤδη ὢν καὶ ἀδύνατος καὶ ἄρρωστος, ἔπαθε φρενοβλάβειαν, καὶ ἐτέθη εἰς τὸ κατὰ τὴν ὁδὸν Picpus τῶν Παρισίων φρενοκομεῖον, ὅπου διέτριβε κρούων βιολίον ἐνώπιον κλωβίου πλήρους πτηνῶν, τῶν ὁποίων τὸ κελάδημα τὸν διεσκέδαζεν. Ἡ φυσιογνωμία του ἐλάμβανε ζωηρότητα τινὰ εἰς τοὺς ἤχους τῶν χορδῶν, λευκαὶ τρίχες περιεκόσμουσαν τὸ μέτωπόν του, τὸ βλέμμα του ἐλαμπε μελαγχολικὸν καὶ μετεδίδεν ἐνίοτε ἐνθουσιώδες ὕψος εἰς τὴν ὄψιν τοῦ νεωτεριστοῦ.

Ἡ ἱστορία τῆς ἀτμοπλοῦς γέμει, ὡς βλέπομεν, δραμάτων, ὧν ὑπόθεσις εἶναι τὸ μαρτυρολόγιον τῶν μεγάλων ἐφευρεστῶν· ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν σιδηροδρόμων παρέχει ἡμῖν τὸ λυπηρὸν θέαμα ἐπιμόνου ἐναντιώσεως.

Οἱ σιδηροδρόμοι, λαβόντες τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ διὰ τῆς πρώτης ἀτμάμαξας τοῦ Στήβενσον, εἰσῆλθον εἰς Γαλλίαν ἐν μέσῳ προσκομμάτων μεγίστων. Ὅτε ὁ Pêreire ἠθέλησε τὸ πρῶτον νὰ κατασκευάσῃ σιδηροδρόμον μεταξὺ Παρισίων καὶ Ἀγίου Γερμανοῦ, καὶ ὁ Perdonnet ἐζήτησε τὴν ἀδειαν νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν κατασκευὴν σιδηροδρόμου ἀπὸ Παρισίων εἰς Ρουέννην, δύο ἄνδρες μεγαλοφύεις, ὁ Thiers, ὑπουργὸς ὢν τότε ἐπὶ τῶν δημοσίων ἔργων, καὶ ὁ Ἀρχῶν, μέλος τῆς Βουλῆς, ὑπὸ τῶν παλαιῶν ἀποπλανηθέντες προλήψεων, ἀντέστησαν μετὰ παραδόξου τῷ ὄντι πεισμονῆς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων τούτων.

Ὁ Thiers ἀπῆντησε πρὸς τὸν Perdonnet, ὅτι, ἐὰν ἐζήτησιν παρὰ τῆς Βουλῆς τὴν παραχώρησιν τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Ρουέννης, «ἤθελον ρίψῃ αὐτὸν κάτω τοῦ βήματος». Ὁ Ἀρχῶν δὲ συγχύριζετο ὅτι ἡ διάβασις τῶν ψυχῶν καὶ ὕδατων, συρίγγων ἢ θολερὰ βλάβει τὴν ὑγείαν τῶν ἐπιβατῶν. Ταῦτα ἐν ἔτει 1836, ὅτε πρὸ ἐξ ἡδὴ ἐτῶν ὁ μεταξὺ Λιβερπούλ καὶ Μάντσεστερ σιδηροδρόμος μετέφερε καθ' ἐκάστην ἑκατοντάδα ἐπιβατῶν. Παράδοξον εἶπεν, πλεῖστοι ἐν Γαλλίᾳ μεγαλόνοσος ἄνδρες εἶχον τὴν πεποίθησιν ὅτι οὐδεμία ἡδύνατο νὰ προκύψῃ τῇ πατρίδι αὐτῶν ἐκ τῶν σιδηροδρόμων ὠφέλεια.

Ἐξήκοντα ἔτη προτοῦ ἡ πρώτη ἀτμάμαξα τοῦ Cugnot (1770) ἐξεωρεῖτο ἐν Γαλλίᾳ ὡς ἔργον περιέργου μὲν, ἀλλὰ πάντῃ ἀνωφελές. Ἡ ἀμαξία αὕτη, καίτοι ἀτελεστάτη βεβαίως, ἦτο οὐχ ἥττον ἀξία προσοχῆς. Ἡ κινούσα αὐτὴν μηχανὴ ὑπάρχει ἐτι ἐν τῷ Καταστήματι τῶν Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελμάτων.

Ὁ Ἰωσήφ Cugnot, γεννηθεὶς ἐν Λωραίνῃ τὴν 25 Σεπτεμβρίου 1725, εἶχε διέλθει τὴν νεότητά αὐτοῦ ἐν Γερμανίᾳ, ὅπου διέπρεψεν ὡς μηχανι-

κός. Ὑπηρετήσας παρὰ τῷ πρίγκιπι Καρόλω εἰς τὰς Κάτω Χώρας, ἦλθεν εἰς Παρισίους τῷ 1763, ἥτο δὲ ἤδη γνωστὸς διὰ τῆς ἐφευρέσεως νέου πυροβόλου ὅπλου καὶ διὰ πονήματός περὶ τῶν ἐν ἐκστρατεία ὀχυρωμάτων. Τότε κατέγινεν εἰς τὴν κατασκευὴν ἀτμολύτης, ἣν ἐκάλει ἀτμοφορτωγὸν, προσρίζων αὐτὴν κυρίως εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν πυροβόλων καὶ τοῦ ὑλικοῦ τοῦ πυροβολικοῦ. Ἡ δοκιμὴ ἐγένετο ἐν τῷ πυροβόλῳ τοῦ ἐν Παρισίοις ὀπλοστασίου. Ἡ ἄμαξα ἐκίνησεν, ἀλλ' αἱ κινήσεις αὐτῆς ἦσαν σφοδραὶ καὶ ἄτακτοι, ὥστε κατέστρεψε τοῖχον κατὰ τοῦ ὁποῦ συγχάκεις ἐρρίφθη. Ἡρκεσθήσαν δὲ εἰς τὴν δοκιμὴν ταύτην, οὐδ' ἐνόησαν τὴν σπουδαιότητα αὐτῆς.

Ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ στρατηγοῦ Gribeauval, ὁ Cugnot ἔλαβε παρὰ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως σύνταξιν 600 φράγκων, δι' ἧς διετηρήθη μέχρι τῆς ἑπαναστάσεως, ὅτε ἐστερήθη αὐτῆς. Ὁ ἀτυχὴς ἐφευρέτης, περιελθὼν τότε εἰς ἄκραν πενίαν, ἔζησεν ἐκ τῆς ἐλεημοσύνης κυρίας τινὸς τῶν Βρυξελλῶν.

Ὁ Cugnot ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ ἐβδομηκόντα ἐννέα ἐτῶν, καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ σιδηρόδρομοι συνεστήθησαν ἐν Ἀγγλίᾳ.

Καίτοι πολλὰ αἱ δυσχέρειαι καὶ τὰ παρεμβληθέντα προσκόμματα, οἱ ἄνδρες τῆς προόδου ὑπερίσχυσαν τέλος, αὐτῶν, καὶ ἡ ἀτμολύτης εἰσῆχθη εἰς Γαλλίαν.

Τὴν σήμερον διατρέχει τὸν κόσμον δρόκλῃρον, διασκεδάζουσα τὰς ματαίας προλήψεις καὶ ἐπιδεικνύουσα κατὰ τὴν διάδοσιν αὐτῆς τὰ εὐεργετήματα τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

ΕΔΙΣΤΑ Σ. ΣΟΡΤΕΟΡ

Ἐν τῇ δημοσιεύσει ἐκτενὲς βιογραφία τοῦ μακαρίου Χ. Ζιμβρακάκη ὑπὸ τοῦ ἐν Σύρῳ καθηγητοῦ τῶν ἑλληνικῶν κ. Βασιλείου Φιλίππου ἀναγινώσκουμεν περίεργον ἐπισκόπον τοῦ βίου τοῦ προῦτος ἀπ' ἡμῶν μεταστάτος συνταγματάρχου, ὅπερ συνέβη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ῥασσίου πασᾶ παρὰ τὰ μεθόρια, ὅπου συνητήθησαν ἀμφότεροι κατὰ διαταγὴν τῶν οἰκείων κυβερνήσεων, ἵνα συνεννοηθῶσι περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀποτελεσματικῆς καταδιώξεως τῆς ληστείας. Τὴν διήγησιν τοῦ ἐπεισοδίου τούτου μεταφέρουμεν ἐνταῦθα αὐτολεξεί ἐκ τῆς ἐν λόγῳ βιογραφίας.

Σ. τ. Δ.

Βιογραφικὸν ἐπισόδιον

ΤΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΖΙΜΒΡΑΚΑΚΗ

«...Ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενος, δὲν κρίνω ἄπο σκοποῦ νὰ διηγηθῶ ἐπισόδιον τοῦ βίου τοῦ ἀνδρὸς περίεργον, τὸ ὁποῖον, πόρρω τοῦ νὰ θεωρηθῇ λῆρος ἄσκοπος, τὸν ἀντικεινὸν ἐπιρρωννύει καὶ κρατύνει τὴν περὶ αὐτοῦ ἰδέαν καὶ κρίσιν, ὅτι ἦν αἰετοπτερὸς ἐκ παίδων καὶ ἡλικίας νεοῦς τὰ μάλα βέκτης καὶ δραστήριος, ἐξ οὗ καὶ ἐδημιουργήθη τὸ μέλλον αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἐκ τύχης. Ἄν δὲν με ἀπατᾷ ἡ μνήμη, ἐν ἔτει 1871 ἢ 1872 ἡ κυβερνήσις ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὰ κατὰ τὴν δυτι-

κὴν Ἑλλάδα μεθόρια, ἵνα κατὰ τὸν νέον τότε ψηφισθέντα περὶ τελεσιγράφου τῆς ληστείας καταδιώξεως νόμον συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ διοικητοῦ τῆς Ἡπείρου καὶ Θεσσαλίας. Ἐτύγχανε δὲ τότε διοικῶν τὰς μεθόριους ἐπαρχίας ὁ Ῥασσίου-πασᾶς, ὁ γνωστὸς καὶ ἐπιβόητος Βασιλάκης, ὁ ἐκ Χίας αἰχμαλώτου καὶ Ὁθωμανοῦ τινος γεννηθεὶς κατὰ τὴν καταστροφὴν τῆς πολυπαθοῦς νήσου. Ἀφοῦ οἱ πληρεξούσιοι τῶν δύο κυβερνήσεων ἐπὶ ῥαυτὴν τὸ ἔργον τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν, ἠρώτησεν ὁ Ῥασσίου-πασᾶς τὸν Ζιμβρακάκη, ἂν ἦναι ἐπὶ πρεσβύτερος ἐκ τῶν δύο ἀδελφῶν ἢ ὁ νεώτερος; τοῦ δὲ ἀποκρινάμενου, ὅτι εἶνε ὁ πρεσβύτερος, ὑπέλαβεν ὁ πασᾶς: Γινώσκετε ὅτι εἰς ὑμᾶς ὀφείλω τὴν τε ζῶν καὶ τὴν προαγωγὴν μου; Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ζιμβρακάκης, ξενισθεὶς ἐπὶ τῷ μυστηρίῳ τούτῳ, ἠρώτησε τίνι τρόπῳ, πότε καὶ ποῦ, ὁ πασᾶς ἤρξατο διηγούμενος τὰ κατ' αὐτὸν ὡς ἑξῆς:

«Ἐπὶ τῆς ἐπὶ Ὁθωνος, εἶπε, βυρακιῆς ἀντιβασιλείας ἐπανακάμπτων ἐσπέραν τινὰ εἰς Ναύπλιον ἔριππος ἐξ ὑπηρεσίας κατὰ τὸ ἀργολικὸν πεδῖον, ἐλύτρωσάς με παῖδα ὄντα ἐκ τῶν χειρῶν δύο Βυραῶν, οἵτινες, ἐν οἰνοπλήκτῳ καταστάσει διατελοῦντες, κατεδίωκόν με, ἵνα με διαπεράσωμι διὰ τῶν ἀνεσπασμένων ξιφῶν αὐτῶν, ἵσως διότι ἄλλοι εἶχον ἐξοργίσει καὶ ἐξερεθίσαι αὐτούς. Ἐγὼ, ἀπορῶν τότε ποῦ νὰ προσφύγω, περιεπλάκην εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἵππου σου, ἐνῶ οἱ Βυραοὶ στρατιῶται ἐπέκειντο καὶ ἐφώρμων. Τότε ὑμεῖς, καμφθέντες ἐκ τῶν θρήνων καὶ τῶν ἱεσσιῶν μου, ἀφιππεύσατε, καὶ ἀνασπάσκατε: τὸ ξίφος καὶ ἀμυνόμενοι, ἐξουδετερώσατε δι' ἐπιδεξιῶν τινῶν σπαθισμῶν τὰς ἐπιθέσεις τῶν κατ' ἐμοῦ μαινομένων, εἴτα δὲ περιορίσαντες αὐτοὺς διὰ τινῶν φιλοδωρημάτων, ἐνῶ ἐπέκειντο καὶ καθ' ὑμῶν, με παρεδώκατε, ἐπειγούσης τῆς ὥρας καὶ κλειομένης τῆς πύλης τοῦ φρουρίου, εἰς τινὰ ξενοδόχον ἐν τῷ ἔξῳ τοῦ Ναυπλίου ξενῶνι τοῦ Καλλέργη, ἵνα τὴν ἐπαύριον ἐπανελθόντες με παραλάβητε. Ἀλλ' ἐγὼ ἄμα τῇ ἡμέρᾳ ἐξῆλθον καὶ συνήντησα τὴν μητέρα μου, ἐξ ἐκείνου δὲ τοῦ χρόνου δὲν σᾶς εἶδον πλέον, διότι ἐπέμενον ν' ἀπέλθωμεν πρὸς τοὺς ἐν Σύρῳ πρὸς μητρὸς συγγενεῖς καὶ συμπολίτας Χίους, ὑφ' ὧν περιποιηθεῖς καὶ πρὸ πάντων ὑπὸ τοῦ Πρασσάκη καὶ ἐκπαίδευθεις ἐν Ἀνδρῶ παρὰ τῷ Θεοφίλῳ Καίρῳ, καὶ ἐν τῷ ἐν Σύρῳ γυμνασίῳ, ἀπῆλθον εἴτα εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς ἀναζήτησιν τύχης, προσκαλούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ πατρός μου, ὑπαλλήλου ὄντος ἐν τῷ ὑπουργείῳ. Ὡστε ὥφειλον ὑμῖν χάριτας ἐπὶ τῇ διασώσει ἐκείνῃ, καὶ ἤδη χάρις μετὰ τόσου χρόνου πάροδον δυνάμενος νὰ ἐκφράσω πρὸς ὑμᾶς προσωπικῶς τὴν εὐγνωμοσύνην μου, καὶ παρακαλῶ νὰ με προστάξητε εἰς ὅ,τι κρίνετέ με ἱκανόν.

«Ὁ Ζιμβρακάκης, προσέχων τὸν νοῦν εἰς τὰ παραδόξα τοῦ πασᾶ λεγόμενα, ἀνθυπέβαλεν ὅτι

καὶ ἂν ποτε προσηνέχθη ὡς ὁ Ὁθωμανὸς ἔλεγεν, οὐδὲν ἕτερον ἔπραξεν ἢ νὰ προστατεύσῃ ὡς στρατιώτης τῆς πολιτείας τὸν καταπιεζόμενον, καὶ ὅτι ὁ πασᾶς ὥφειλε μᾶλλον χάριτας εἰς τὸν θεὸν Διόνυσον, ὁ ὁποῖος ὥησε τοὺς Βυραοὺς ἐκείνους νὰ γείνωσιν ὄργανον τῆς εὐτυχίας αὐτοῦ καὶ λαμπρᾶς προαγωγῆς: διότι ἐκ τοῦ κακοῦ ὡς τὰ πολλὰ τίγεται ἀγαθόν, ἀλλήλθεν δέ τῶν τούτων ὄντων ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τῇ φύσει τῶν πραγμάτων. Οὕτω δὲ περιποιηθεὶς πολὺ καὶ θεραπευθεὶς ὁ Ζιμβρακάκης ὑπὸ τοῦ πασᾶ, ἀπεχωρίσθη αὐτοῦ, ἵνα μὴ συναντηθῇ αὐτῷ πλέον. Ἀνεπόλησε δὲ πράγματι εἰς τὴν μνήμην του, ὅτι λαβὼν ποτε διαταγὴν ὑπὸ τοῦ φρουράρχου καὶ στρατηγοῦ Ἀλμεΐδα νὰ πορευθῇ εἰς τὸ ἀργολικὸν πεδῖον, ἐνθα ἐστάθμευε τι ἐκ τῶν ἀτάκτων σωμάτων, καθ' οὗ ἠγέρθησαν παράπονα, ὅτι διασκεδανόμενον ἠνώχλει τοὺς χωρικοὺς, καὶ ἐπανακάμπτων ἐκ τῆς ἐλεγκτικῆς ἐκείνης ὑπηρεσίας, ἔπραξε τι παραπλήσιον εἰσερχόμενος εἰς Ναύπλιον δρομαίως, ἀλλ' οὐδὲν πλέον ἐνεθυμῆτο».

ΡΟΚΦΟΡ

Τὸ εὐτελὲς γαλλικὸν χωρίον Ῥοκφόρ ἔδωκε τὸ ὄνομά του εἰς τὸν βασιλέα τῶν τυρίων, τὸ ἐξάκουσον Ῥοκφόρ. Τὸ χωρίον Ῥοκφόρ, κείμενον παρὰ τοὺς πρόποδας βραχώδους λόφου διατεταμένου ὑπὸ βαθεῖων χαράδρων, ἐφεῦρεν ἐν τοῖς φυσικοῖς ὑπογείοις αὐτοῦ τρόπον μεταποιήσεως τοῦ προστύχου προβατείου τυρίου εἰς προῖον, πρὸς τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἄλλος τρόπος κατασκευῆς δύναται νὰ ἐξισωθῇ. Κατορθοῦται δὲ τοῦτο διὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ τυρίου εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ ψυχροῦ ἀέρος, ὅστις διέρχεται διὰ τῶν ὑπογείων τούτων. Εἰς ἀνακάλυψιν δὲ τῆς διαρκοῦς αἰτίας τοῦ ψυχροῦ τοῦ ὑπάρχοντος πάντοτε ἐν τοῖς ὑπογείοις, συνετέλεσε βαθεῖα μελέτη τῆς γεωλογικῆς συστάσεως τοῦ Ῥοκφόρ καὶ τῶν γενομένων ἐν αὐτῷ φυσικῶν ἀλλοιώσεων.

Μεγάλῃ καταδύθις τῶν ἐπάνω τιτανωδῶν στρωμάτων τοῦ ὅρου συνέβη, καταπληρώσασα τὸ ἥμισυ σχεδὸν αὐτοῦ. Οἱ ἀργιλλώδεις ὄγκοι, ἐφ' ὧν ἐπεκάθητο τὰ ἀνωτέρω στρώματα, κατακλυσθέντες ὑπὸ τῶν ὑδάτων καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἐκτασιν, κατέρρευσαν πρὸς τὸ μέρος τῆς κοιλάδος συμπαρασύραντες καὶ τὰ στρώματα ταῦτα. Αἱ κατασυντριβεῖσαι στοιβάδες ἀνατραπείσαι καὶ συσσωρευθεῖσαι ἐπ' ἀλλήλας κατὰ πελωρίους ὄγκους, καὶ σχηματίσασαι πολυαριθμοὺς κοιλότητας, ἀπετέλεσαν νέον ἀνώμαλον ἔδαφος. Ἐπὶ τοῦ ἐδάφους λοιπὸν τούτου ὑπάρχουσι τὰ ὑπόγεια τοῦ Ῥοκφόρ, εἰς τὰ ὁποῖα εἰσβάλλουσιν αἱ ῥαγάδες τῶν κοιλοτήτων τούτων.

Εὐκόλον εἶνε νὰ ἐξηγήσωμεν τί συμβαίνει ἐν τοῖς ὑπογείοις τούτοις. Ὁ ἐν αὐτοῖς περιεχόμενος ἀήρ, ψυχρότερος καὶ πυκνότερος τοῦ ἐξωτερικοῦ, κινεῖται ἀδιαλείπτως, κατὰ λόγον τῆς δι-

αφορᾶς ταύτης τῆς θερμοκρασίας. Ἐξερχόμενος δὲ διὰ τῶν κατωτέρων ὁπῶν τῶν ὑπογείων, ἀντικαθίσταται βαθμὴδὸν ὑπὸ τοῦ ἐξωθεν εἰσερχομένου θερμότερου ἀέρος διὰ τῶν ἀνωτέρων σωματίων καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸν δρόμον του τοῦτον ὁ ἀήρ ἐφάπτεται τῶν ὑγρῶν παρειῶν τῶν βράχων καὶ τοῦ ὕδατος, ὅπερ περιέχουσι τὰ ἀργιλλώδη στρώματα, ἀφαιρεῖ μέρος τοῦ ὕδατος τούτου, ἀποβάλλων μέρος τοῦ θερμογόνου του, ὥστε ἐξέρχεται ὀλιγώτερον θερμὸς καὶ πλειότερον ὑγρὸς, κατὰ λόγον τῆς ἀποστάσεως καὶ τῆς βαρύτητος ἣν διέτρεξε, καὶ τῶν ὑγρῶν ἐπιφανειῶν ὧν ἤψατο. Ἡ δὲ κίνησις αὕτη τοῦ ἀέρος εἶνε κατὰ τοσοῦτον ὀλιγώτερον ζωηρὰ, καθ' ὅσον ἡ ἐξωτερικὴ θερμοκρασία εἶνε ὑψωμένη. Βεβαιοῦται δὲ τῷ ὄντι ὅτι ὁπόταν πνέῃ νότιος ἄνεμος, τὸ ρεῦμα εἶνε ἥττον ἐπισιθητὸν καὶ μᾶλλον δροσερόν. Ὁ ἀήρ εὐρίσκειται ἀπ' ἐνὸς μὲν ἀραιότερος, ἀπ' ἐτέρου δὲ πυκνότερος, καὶ ἐπειδὴ περιέχει πλειότερον θερμογόνον κατὰ τὴν εἰσοδὸν του, δύναται νὰ κορεσθῇ μείζονος ποσότητος ὑγρασίας, διερχόμενος τὰς βαθεῖας ἐκείνας κοιλότητας.

Δὲν εἶνε δὲ τῆς αὐτῆς ἡλικίας πάντα τὰ ὑπόγεια τοῦ Ῥοκφόρ. Ἐν ἀρχῇ ἦσαν ἀκανόνιστοι κοιλάδες, ὧν μόνον ἐχρειάσθη νὰ κανονίσωσι τοὺς τοίχους καὶ τοὺς θόλους. Βραδύτερον θέλοντες νὰ αὐξήσωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπογείων, ἀνέσκαψαν τὰς κοιλότητας δι' ἀνθρωπίνων χειρῶν καὶ διὰ τῆς πυρίτιδος. Αἱ ῥαγάδες αἱ ἐκβάλλουσιν εἰς τὰ ὑπόγεια ἐπλατύνθησαν καὶ ἡ τέχνη κατώρθωσε νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τῶν νέων ὑπογείων τὰ ρεύματα τοῦ ψυχροῦ ἀέρος καὶ νὰ τὰ γεμίσῃ δι' ἀτμοσφαιρας καταλλήλου εἰς τὴν πρέπουσαν ζύμωσιν τοῦ τυρίου τοῦ Ῥοκφόρ.

Ἡ θερμοκρασία δὲν εἶνε πάντοτε ἀκριβῶς ἡ αὕτη καθ' ἅπαντα τὰ ὑπόγεια, διότι ἄλλων μὲν ἡ θερμοκρασία ὅτε ἀνοίγονται αἱ ὀπαὶ εἶνε πέντε βαθμῶν ἐκατομδάθμου, ἄλλων δὲ μέχρι δέκα. Οἱ δύο οὗτοι ἀριθμοὶ εἶνε τὰ δύο ὅρια τῆς θερμοκρασίας: διότι ἐὰν μὲν ἦτο κατωτέρα, δὲν θὰ ἐγένετο χημικὴ ἀνάλυσις, ἐὰν δὲ ἦτο ἀνωτέρα, θὰ συνέβαινε ζύμωσις καλινὴ ἢ δυσώδης.

Ἐκαστον ὑπόγειον διαίρεται εἰς πέντε ἄλλεπάλληλα χωρίσματα ἢ πατώματα ἔχοντα ὕψος 2 1/2 μέτρων, καὶ διακρούμενα εἰς μικρὰ δωμάτια περιέχοντα ἕκαστον θήκην πεντάδαθμον ζυλίνην πλάτους δύο μέτρων. Εἶνε δὲ αἱ διαστάσεις τῶν δωματίων οὕτω πως ἐρρυθμισμέναι, ὥστε ἡ ἐργαζομένη (διότι γυναῖκες εἶνε αἱ ἐργαζόμεναι) ἀναβαίνουσα ἐπὶ τῆς ἑδρας τῆς νὰ δύναται εὐκόλως νὰ τοποθετῇ ἢ νὰ λαμβάνῃ τὰ τυρία ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου μέρους τῆς τυροθήκης. Ἡ ἐπὶ τοῦ βράχου στηριζομένη πλευρὰ τοῦ ὑπογείου ἀφίνεταί γυμνὴ ὡς καὶ αἱ πλάγιναι, ἐὰν τὸ συγχωρῶσιν ἡ φύσις καὶ ἡ διέθεσις τοῦ ἐδάφους. Ἡ δ' ἀντίθετος πρὸς τὸν βράχον πλευρὰ εἶν' ἐκτισμένη τοίχος. Αἱ ἐργατικὲς διανευρημέναι ἀνὰ τρεῖς ἢ τέσσα-

ρας εις ἑκάστον χωρίσμα ἐργάζονται καθήμεναι καὶ φωτιζόμεναι ὑπὸ μικροῦ λύχνου κρεμαμένου πλησίον των. Καὶ ἄλλαι μὲν ἀποξέουσι τὴν ἐπιφάνειαν τῶν τυρίων, ἄλλαι δὲ τὰ τοποθετούσιν ἐπὶ τῶν θέσεων, ἄλλαι δὲ ἀναβιβάζουσι καὶ καταβιβάζουσι εἰς τὸ ὑπόγειον καταβιβάζουσι τὰ χλωρὰ τυρία ἢ ἀναβιβάζουσι τὰ ὠριμάσαντα καὶ ἔτοιμα ὄντα νὰ δοθῶσιν εἰς τὸ ἐμπόριον. Τὰ χλωρὰ τυρία, ἀπ' οὗ καταβιβασθῶσιν εἰς τὸ ὑπόγειον, ἀποτίθενται ἐπὶ τῶν θέσεων εἰς στήλας ἀνὰ τρία. Μετὰ οὗτω δὲ ἡμέρας τίθενται ὄρθια, ἀφινόμενου μεταξὺ αὐτῶν ἱκανοῦ διαστήματος χάριν τῆς κυκλοφορίας τοῦ ἀέρος, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας φέρεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν τυρίων τὸ λεγόμενον γένειον ἢ χυοῦς. Ὁ χυοῦς δὲ οὗτος, ὅστις πρέπει νὰ εἴνε λευκότατος ὥσπερ χιῶν, πυκνὸς καὶ ὀλίγον ὑγρὸς, εἶνε τὸ γνώρισμα καὶ τῆς καλῆς ποιότητος τοῦ τυρίου καὶ τῆς ἀρετῆς τοῦ ὑπογείου. Ἀποξέεται διὰ καταλλήλου ὄργανου ὁ χυοῦς ἀνὰ πᾶσαν ὀγδόην ἡμέραν, ἕως οὗ ὠριμάσῃ τὰ τυρία καὶ καλυφθῶσιν ὑπὸ λευκοφαίου λιπαρῆς οὐσίας, ἣτις καὶ αὐτὴ ἀποξέεται.

Ἀπ' οὗ δὲ τὰ τυρία μείνῃσι τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐν τοῖς ὑπογείοις, ἐκλέγονται ἑκάστοτε τὰ ὠριμώτερα καὶ ἀποστέλλονται πρὸς πώλησιν. Σημειωτέον δ' ὅτι τὰ κατασκευασθέντα κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας δὲν εἶνε κατάλληλα νὰ διατηρηθῶσι καὶ δι' ἄλλους μὲν λόγους, μάλιστα δὲ διὰ τὴν θερμότητα τῆς ὥρας τοῦ ἔτους. Τὰ τῶν τελευταίων δὲ μηνῶν, ἅτινα μένουσιν ἐν τῷ ὑπογείῳ πλείοντον χρόνον, εἶνε τὰ ἄριστα καὶ τὰ μάλιστα περιζήτητα.

Ἡ δὲ καθ' ἑβδομάδα γινόμενη ἀπόξέσις τῶν τυρίων σκοπὸν ἔχει νὰ διευκολύνῃ τὴν συνάφειαν τοῦ τυρίου καὶ τοῦ δροσεροῦ ἀέρος τοῦ ὑπογείου· ἐπ' ἐσχάτων δὲ πρὸς αὐξήσει τῆς συναφείας ταύτης εἰσάγαγον τὸ κέντημα διὰ μακρᾶς βελόνης, ἣν ἐμπήγουσιν εἰς πολλὰ μέρη τῆς ἐπιφανείας τοῦ τυρίου ἀπ' ἄκρου ἕως ἄκρου, καὶ οὕτω πῶς εἰσέρχεται ὁ ἀὴρ διὰ τῶν σχηματιζομένων ὀπῶν. Παράγεται δὲ ὀξύθυραξ, ὅστις εἶνε ἡ αἰτία τῶν πρασίνων κοιλοτήτων τῶν παρατηρουμένων ἐν τῷ τυρίῳ. Ἐν τῷ δὲ γίνονται πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαι μεταβολαί, ἀναπτύσσεται ἀνεπαίσθητος τὸ κυανοπικρὸν ἐκεῖνο χρῶμα, προῦν βλαστήσεως κρουπτογαμικῆς τοῦ καλουμένου *Penicillium glaucum*, οὗ τὰ σπερμὰτι ἀπετέθησαν ἐν τῷ τυρίῳ μετὰ τῆς κόνεως τοῦ εὐρωτιῶντος ἄρτου.

Ἀρχαιοτάτη εἶνε ἡ συνήθεια τοῦ κατασκευάζειν τὰ τυρία ἐν τοῖς ὑπογείοις τοῦ Ροκφόρ, ὡς φαίνεται ἐκ τινος παλαιοῦ ἐγγράφου, λέγοντος ὅτι τῷ 1070 ἀνθρωπὸς τις Φλοτάρ Δεκορνοῦς, κληροδοτήσας γαίαν εἰς τινὰ Μονήν, συγκατηρήθει μεταξὺ τῆς προσόδου αὐτῶν δύο τυρία, ἅτινα ὠφείλε νὰ δίδῃ εἰς αὐτὸν ἕκαστον ὑπόγειον τοῦ χωρίου Ροκφόρ. Τῷ δὲ 1550 διάταγμα τοῦ κοι-

νοβουλίου τῆς Θολώσης παρέχει εἰς τὸ Ροκφόρ τὸ προνόμιον τῆς κατασκευῆς τοῦ τυρίου τοῦ λεγομένου Ροκφόρ, καὶ ἐπιβάλλει πρόστιμον ἐξ ἑξῶν τὸν στατήρα εἰς πάντα φωρολησόμενον ὅτι κατασκευάσῃ τοιοῦτον ἔξω τοῦ χωρίου Ροκφόρ. Ἐκ τῶν κατωτέρω ἀριθμῶν φαίνεται ἡ βαθμιαία πρόοδος τῶν προϊόντων τῶν ὑπογείων τοῦ Ροκφόρ.

Τῷ 1800	παρήχθησαν	250,000	χιλιογρ. τυρίου.
Τῷ 1820	"	"	300,000
Τῷ 1840	"	"	750,000
Τῷ 1860	"	"	2,700,000
Τῷ 1870	"	"	3,600,000
Τῷ 1873	"	"	4,000,000

Ἐὰν δὲ ὑπολογίσωμεν τὴν ἐλάττωσιν τοῦ βάρους 23 τοῖς 100, βλέπομεν ὅτι 3,000,000 χιλιόγραμμων τυρίου ἐξαποστέλλονται κατ' ἔτος εἰς τὸ ἐμπόριον καθ' ἅπασαν τὴν ὑφήλιον ἐκ τῶν ὑπογείων τοῦ μικροῦ Ροκφόρ γινόμενης κινήσεως κεφαλαίου 20,000,000 φράγκων. **Π

Ἱστορικόν

ΤΩΝ ΥΕΛΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡΑΘΥΡΩΝ

[Ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ A. Sauzay «La Verrerie»].

Ἡ συνήθεια τῆς χρήσεως τῶν ὑέλων πρὸς προφύλαξιν τῶν οἰκιῶν ἀνέρχεται ἄρα γε εἰς ἐποχὴν ἀόριστον, ἢ μήπως, ὡς πολλοὶ ἔτι καὶ νῦν φρονοῦσιν, εἶναι ἐφευρέσις σχετικῶς νεωτέρα; Ἐν τῇ ἀφηγήσει, ἣν ὁ Ἰουδαῖος Φίλων κατὰ τὴν πρὸς τὸν Καλλιγούλαν πρεσβείαν αὐτοῦ ἐποίησατο, ὑπάρχουσιν ἐκφράσεις, αἵτινες θεωροῦνται ὡς ὑπαινισσόμεναι τὴν χρῆσιν τῆς ὑέλου, αὐτὸς δ' ὁ Σενέκας βεβαιῶν ἐν τῇ 90ῇ ἐπιστολῇ του, ὅτι ὁ ὑέλως ἐφευρέθη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του. Τοῦτο ἀπεκρούετο ὑπὸ τῶν νεωτέρων σοφῶν, μὴ παραδεχομένων ὅτι ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐγένετο οἷα σήμερον χρῆσις τῆς ὑέλου, εἰς ἐμφράξιν τῶν παραθύρων, μόνος δ' ὁ Winckelmann ἀντεῖπεν εἰς αὐτοῦς, κηρυχθεὶς ὑπὲρ τῆς ἀρχαίας τῆς ὑέλου ἐφευρέσεως. Ἐκ τούτου προήλθον συζητήσεις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἀντιδοξούντων, αἵτινες ὅμως εἰς οὐδεμίαν ἐφαίνοντο ὅτι ἐμελλον νὰ ἀπολήξωσι διαφώτισιν τοῦ πράγματος, ὅτε περιστάσις τις ἤλθεν ἀπροσδοκήτως νὰ δώσῃ πέραν εἰς τὰς ἀμφισβητήσεις, λύουσα ὀριστικῶς τὸ ζήτημα. Ἡ περίστασις δ' αὕτη εἶνε ἡ ἀνακάλυψις ὑέλων κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Πομπηίας, αἵτινες εὗρέθησαν διατηρούμεναι ἔτι ἐν τοῖς ὀρειχαλκίνοις αὐτῶν πλαισίοις, ἅτινα ἀπὸ δέκα ἥδη αἰώνων ἔκειντο τεθαμμένα ὑπὸ τὴν γῆν.

Ὁ ἀρχιτέκτων Mazois ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ «Τὰ ἐρεῖπια τῆς Πομπηίας» βεβαιῶν ὅτι αἱ ὑέλοι αὗται εἶχον πλάτος 0μ,50 καὶ ὕψος 0μ,72, τὸ δὲ βάρος αὐτῶν ἦτο ἀπὸ 5 ἕως 6 χιλιόγραμμα.

Εἶναι δυνατόν νὰ πιστεύσῃ τις ὅτι ἡ τέσσαρς ὠφέλιμος τῆς ὑέλου χρῆσις, τῇ βοήθειᾳ τῆς ἀ-

ποίας τὸ φῶς διεδέχετο τὸ σκότος, ἥτις κατὰ τὴν θέλησιν τῶν ἐνοικούντων εἰσῆγεν εἰς τὰς οἰκίας τὰς ζωογόνους τοῦ ἡλίου ἀκτίνες, ἥτις προσφύλαττε τοὺς κατοίκους ἀπὸ τῶν πάγων τοῦ χειμῶνος, καὶ ἐδιπλασίαζεν οὕτως εἰπεῖν τὸν βίον διπλασιάζουσα τὸ φῶς, ἥτο δυνατόν νὰ λησμονηθῇ; Καὶ ὅμως ἐλησμονήθη, διότι ἐπ' αἰῶνας ὁλοκλήρους αἱ ὑέλοι ἐξηφανίσθησαν, ἀντικαταστάσας ὑπὸ ξυλίνων παραθυροφύλλων, ὑπὸ φεγγιτῶν, ὑπὸ δερμάτων καὶ τέλος ὑπ' ἐλαιοβρέκτου χάρτου.

Ὁ πρῶτος συγγραφεὺς, ὅστις ποιεῖται μνησιν τῶν ὑέλων, ὡς χρησίμων πρὸς περιφράξιν οὐχὶ τῶν οἰκιῶν, ἀλλὰ τῶν στενῶν παραθύρων τῶν ἐκκλησιῶν, εἶναι ὁ Lactance, ὅστις λέγει «... ἡ ψυχὴ μας βλέπει καὶ διακρίνει διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ σώματος τὰ ἀντικείμενα ὡς δι' ἐλεοφράκτων παραθύρων». Δὲν πρέπει δὲ νὰ φανταζώμεθα ὅτι αἱ ὑέλοι ἐκεῖναι ἦσαν ὅμοιαι τῶν σημερινῶν· διότι αἱ ὑέλοι, περὶ ὧν ἀναφέρει ὁ συγγραφεὺς, ἦσαν μικρότατα στρογγυλά τεμάχια, ὀλίγον διαφανῆ, γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα cives. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς οἰκίας, ἡ χρῆσις τῶν ὑελομάτων, ἅτινα κατ' ἀρχὰς ἀπετελοῦντο ἐκ τῆς συναρμογῆς πολλῶν μικρῶν τεμαχίων περιβαλλομένων ὑπὸ μολυβδίνων πλαισίων, μόλις ἀνέρχεται εἰς τὸν 14ον αἰῶνα, καὶ τότε δὲ ἀκόμη ἦτο τόσο σπανία ἡ χρῆσις αὐτῶν, ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ παράθυρα τῶν ἀνακτόρων δὲν εἶχον ὅλα ὑέλους τοιαύτας.

Ἐν τῷ λογιστικῷ βιβλίῳ τοῦ Jean Avin, γυνικοῦ εἰσπρακτορὸς τῆς Auvergne, ἀναγινώσκωμεν:

«Διὰ τὴν ἀφίξιν τῆς δουκίσσης de Berry, μετὰ βασινοῦς (1413) εἰς Montpensier, κατεσκευάσθησαν στεφάναι τινὲς εἰς τὰ παραθυρώματα τοῦ ἄνω πύργου, πρὸς προφύλαξιν τῶν κηρωτῶν (toiles cirées) δι' ἑλλειψιν ὑέλων.»

Ἰδοὺ καὶ ἕτερον παράδειγμα. Πρόκειται περὶ τῆς λαμπροτάτης αὐλῆς τῶν ἰσχυρῶν δουκῶν τῆς Βουργωνίας, διὰ τὸ ἀνάκτορον τῶν ὁποίων παρῆγγεσαν (1647) «εἰκοσι ξύλινα τεμάχια πρὸς προφύλαξιν τῶν χαρτίνων ὑέλων τῶν χρησίμων διὰ τὰ παράθυρα τῶν δωματίων».

Τὰ δύο ταῦτα χωρία μαρτυροῦσιν ἐπαρκῶς τὴν ἑλλειψιν ὑέλων καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς ἡγεμονικαῖς κατοικίαις. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἄλλαι ἀποδείξεις μαρτυροῦσαι περὶ τῆς σπανιότητος καὶ τοῦ βαρυτίμου αὐτῶν ἐν ἐποχῇ κατὰ ἓνα αἰῶνα μεταγενεστέρᾳ.

Ἐν τινι λογαριασμῷ φέροντι χρονολογίαν 1567, γραφέντι δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπιστάτου τοῦ δουκὸς Νορθάμπερλαν, εὐρίσκομεν:

«Ἐπειδὴ, δσάκις πνέῃ σφοδρὸς ἄνεμος, αἱ ὑέλοι τοῦ πύργου τούτου καὶ τῶν ἄλλων πύργων τοῦ ἀρχοντος κάμπτονται καὶ φθείρονται, καλὸν εἶναι ἵνα μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ αἱ ὑέλοι ἑκάστου παραθύρου ἀποσπῶνται καὶ ἀσφαλίζων-

ται... δσάκις δὲ ὁ κύριος ἢ ξένοι διαμένωσιν ἐν τῷ πύργῳ, νὰ τοποθετῶνται ἄλιν, ἀνεξόδως, ἐνῷ τῶρα ἡ φθορὰ εἶναι πολυδάπανος καὶ ἀπαιτεῖ μεγάλας ἐπιδιορθώσεις».

Ἐπειδὴ εὐρίσκόμεθα ἐν Ἀγγλίᾳ, ὡς προσθέσωμεν, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ὑέλον, ἐπὶ πολὺ αὕτη ὑπῆρξεν ὑποτελής τῇ Γαλλίᾳ. Καὶ ἐνταῦθα μὲν ὁ ἀββᾶς Bedé, ἡγούμενος τῆς μονῆς Jarrow, λαμβάνει ἐκ τῆς Γαλλίας ὑέλους διὰ τὴν ἐκκλησίαν του, ἐκεῖ δὲ ὁ ἱακωβὸς Wilfrid ζητεῖ ὑέλους καὶ ὑελοποιούς πρὸς προφύλαξιν τῶν παραθύρων τῆς μητροπόλεως ἐν York. Ἡ χρῆσις τῶν ὑέλων, ἢ ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀνήκουσα, ἦτο τόσο περιορισμένη ἐν Ἀγγλίᾳ, ὥστε κατὰ τὸν 16 καὶ 17 αἰῶνα, ἐν Σκωτίᾳ τὰ ἀνάκτορα δὲν εἶχον ὑέλους, εἰμὴ μόνον εἰς τὸ κύριον πάτωμα.

Ὅπως τέλος ὑποδείξωμεν, ὅτι ἡ κοινὴ χρῆσις τῶν ὑέλων εἶναι νεωτέρας ἐποχῆς, ἀρκεῖ νὰ εἰπωμεν, ὅτι περὶ τὰ τέλη τοῦ 18 αἰῶνος, πρὸ 100 μόλις ἐτῶν, οὐ μόνον εἰς τὰς μικρὰς πόλεις τῶν ἐπαρχιῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν Παρισίοις ἀκόμη, ὑπῆρχεν ἐταιρία κατασκευαστῶν παραθύρων (châssisiers), ὧν τὸ ἐπάγγελμα ἦτο νὰ φράττωσι τὰ παράθυρα οὐχὶ δι' ὑέλων, ἀλλὰ μόνον διὰ τεμαχίων ἐλαιοβρέκτου χάρτου.

Ἐκ τούτου, ἀναμφιδόλως, καὶ ἡ παλαιὰ γαλλικὴ παροιμία: «L'abbaye est pauvre, les vitres ne sont que de papier».

A. Κ-ης

Ἐν Σύρῳ.

Ἡ ΚΟΝΙΣ ΚΑΙ Ο ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

τῆς ομίχλης.

Ὁ κ. Τζῶν Αἴτκεν ἀνεκοίνωσε τελευταῖον εἰς τὴν Βασιλικὴν Ἐταιρίαν τοῦ Ἐδιμβούργου πολυλοῦ διαφέροντος ἀξίαν παρατήρησιν ἐπὶ τῆς γενέσεως τῆς ομίχλης καὶ τῶν νεφῶν. Αἱ γνώσεις ἡμῶν ὡς πρὸς τὸν τρόπον τοῦ σχηματισμοῦ τῶν νεφῶν καὶ τῶν ομίχλῶν ὁμολογητέον ὅτι εἶνε ἀτελέσταται, ἀλλὰ καὶ τὰ συμπέρασμα τῶν κ. Αἴτκεν ἔχουσι τι τὸ παράδοξον· αἱ τοὶ ὅμως τοιαῦτα, δέον νὰ γείνωσι γνωστά.

Κατὰ τὸν φυσικὸν τοῦ Ἐδιμβούργου δὲν ὑπάρχει ομίχλη ἄνευ κόνεως· ὁ ἔστι ἡ κόνις εἶνε τὸ σπέρμα, ἡ ἀφετηρία τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ομίχλης καὶ τῶν νεφῶν. Ἐκαστος κόνικος κόνεως καθίσταται πυρὴν, περὶ τὸν ὁποῖον συμπυκνοῦνται οἱ ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ ἀτμοὶ τοῦ ὕδατος. Ὁ κ. Αἴτκεν στηρίζει τὴν θεωρίαν ταύτην ἐπὶ πειραμάτων, ὧν ἐν θὰ ἐκπλήξῃ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τὸν ἀναγνώστην.

Λαμβάνει δύο μεγάλα δοχεῖα ὑέλινα, καὶ εἰς μὲν τὸ ἐν εἰσάγει συνήθη ἀέρα, εἰς τὸ ἕτερον δὲ ἀέρα κεκαθαμένον, διηθισμένον διὰ πυκνοῦ πηλματος βαμβακίνου (βάττας), εἴτα δὲ εἰσάγει βεῦμα ἀτμῶν εἰς ἀμφοτέρω τὰ ἀγγεῖα, ὅτε παρατηρεῖ τις, οὐχὶ ἄνευ τινὸς ἐκπλήξεως, ὅτι ἡ

διαφάνεια του περιέχοντος τον καθαρισμένον αέρα δοχείου οὐδόλως ἀλλοιούται, ἐνῶ ἡ τοῦ περιέχοντος τον συνήθη ἀέρα θολοῦται, σχηματιζομένου ἐντὸς ἀτμοῦ εἰς σκιερὸν νέφος, εἰς ἀληθῆ δμίχλην.

Ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι τὰ μόρια τοῦ ὕδατος ἀτμοῦ δὲν ἀρκοῦσιν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ νὰ παραγάγωσιν ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ πεπυκνωμένον ἀτμόν, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ ὑπάρχη καὶ μετέωρος κόνις· ἕκαστον δὲ μόριον κόνεως θέλει περιβληθῇ ἐλάχιστον ποσὸν ὕδατος, καὶ θὰ κυματίζει ἐν τῷ αέρι. Ἐὰν ἡ κόνις δὲν εἴνε ἱκανῆς ποσότητος, οἱ δὲ ἀτμοὶ εἴνε ἄφθονοι, τὸ ὑγρὸν περιβάλλυμα θὰ βάρυνῃ τὰ στερεὰ μόρια τῆς κόνεως, καὶ θέλουσι καταπέσει. Τοῦτο δὲ παρατηρεῖται, ὅτε ὁ καιρὸς κλίνει πρὸς τὴν βροχὴν.

Ὁ Αἴτκεν προβαίνει συμπεραίνων νὰ εἴπῃ ὅτι, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε κόνις ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ, δὲν θὰ ὑπῆρχον οὔτε δμίχλη, οὔτε νέφη, οὔτε ἴσως βροχή· Ὁ ἀὴρ δὲ, ὑπερκορῆς γενόμενος ἀτμῶν, ἤθελε καταθέτει μόνον στρώμα ὕδατος ἐφ' ἑκάστου τῶν ἀντικειμένων τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.—Ἐὰν, λέγει, αἱ δμίχλαι εἴνε συνηθέσταται ἐν Λονδίῳ, τοῦτο προέρχεται, διότι ὁ ἀὴρ τῆς πόλεως εἴνε πλήρης καπνοῦ καὶ κόνεως εἰς μεγίστην ποσότητα.

Ἄλλοι φυσικοὶ παρετήρησαν, ἰδίᾳ ὁ Τυνδάλ, τὴν συμμετοχὴν τῆς κόνεως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δμίχλης· ἀλλὰ πρέπει τις νὰ παραδεχθῇ μετὰ τοῦ κ. Αἴτκεν ὅτι ὄντως ἡ κόνις εἴνε ὁ πυρὴν, περὶ τὸν ὁποῖον συμπυκνοῦνται οἱ ὑδάτινοι ἀτμοί; Εἴνε δύσκολόν πως ν' ἀποφανθῇ τις ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης. Ἀντιπαρατηροῦμεν δὲ, ὅτι κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην δυσκόλως ἐξηγεῖται ὁ σχηματισμὸς δμίχλης καὶ νεφῶν ὑπὲρ τοὺς ὠκεανούς, ὅπου ὁ ἀὴρ, εἴνε μὲν κεκορεσμένος ὕδατος, σπανίζει δὲ ἡ κόνις!

Εἴνε ἀληθὲς ὅτι ὁ κ. Αἴτκεν ὁμιλεῖ περὶ τῆς κόνεως ὡς ἐχούσης μορφήν τοσοῦτον λεπτὴν καὶ ἀδιόρατον, ὥστε τὰ πάντα ὁμολογουμένως δύναται τις νὰ παραδεχθῇ. Θερμαίνει ὕελον, σίδηρον, χαλκὸν ἐν μέσῳ διηθισμένου αέρος, καὶ παράγει πάραυτα σκιερὰν δμίχλην. Τὸ σύνθημα ἄλλας παράγει κόνιν ἀπείρως λεπτοτάτην, εἰς ταύτην δὲ ὁμολογουμένως ἀποδοτέον τὰς δμίχλας καὶ τὰ νέφη τῶν θαλασσῶν.

Ὅπως δὲ ποτε ἡ νέα αὕτη ἔποψις τοῦ θέματος τούτου, τὴν ὁποίαν ὁ κ. Αἴτκεν ἔφερεν ἐν μέσῳ, εἴνε ἀξία τῆς προσοχῆς τῶν παρατηρητῶν τῶν φυσικῶν φαινομένων καὶ τῶν μετεωρολόγων.

[Journal des Débats].

1. Ἐνταῦθα σημειοῦμεν παρὰ τὸ πείραμα τοῦ Αἴτκεν, τὸ τοῦ κ. Τυνδάλ, ὁ ὁποῖος εἰσάγων εἰς ἀγγεῖον πλήρες αέρος διηθισμένου βεῦμα ἀτμοῦ, παράγει ἀμέσως νέφος σκιερὸν, ἀμα ἐπὶ τοῦ ἀγγείου ῥίψη φωτεινὴν ἀκτῖνα.

Ἐμπορία ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΑΦΙΔΟΚΑΡΠΟΥ

κατὰ τὸ 1880.

Κατὰ τὰς ἐπισήμους πληροφορίες ὁ μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου παραχθεὶς καὶ ἐξαχθεὶς σταφιδοκαρπὸς ἀνέρχεται εἰς 170,741,269 λίτρας (μία λίτρα=133 δραμ. ἤτοι 3 λίτρ. περίπου 1 ὀκά).

Κατ' ἐπαρχίας δὲ ἐξ ὧν παρήχθη ἀναλυομένη ἡ ἐξαγωγή ἔχει οὕτω:

Ἐπαρχία	Ἡλείας	λίτραι	39,911,634
»	Τριφυλίας	»	25,564,046
»	Πατρῶν	»	20,153,197
»	Αἰγιαλείας	»	15,916,265
»	Καλαμῶν καὶ Μεσσηνίας	»	15,572,248
»	Κορινθίας	»	9,839,485
»	Πυλίας	»	12,909,604
»	Ζακύνθου	»	8,728,332
»	Πάλλης	»	7,480,340
»	Κραναιάς	»	4,813,387
»	Ὀλυμπίας	»	4,066,111
»	Μεσολογγίου	»	1,934,196
»	Ἀργολίδος	»	1,387,713
»	Λευκάδος	»	1,081,776
»	Σάμης	»	668,622
»	Ναυπακτίας	»	405,546
»	Κυπαρισσίας	»	104,587
»	Γυθείου	»	100,663
»	Βονίτσας	»	34,013
»	Ἰθάκης	»	33,664
»	Ἀττικῆς	»	18,070
»	Δωρίδος	»	17,770

Ἐν ὅλῳ, λίτραι 170,741,269

Τὸ πλεῖστον τοῦ ποσοῦ τούτου ἐστάλη εἰς Ἀγγλίαν, κατὰ δεύτερον εἰς Γαλλίαν καὶ τρίτον εἰς Ἀμερικὴν, τὸ ἐπίλοιπον δὲ ποσὸν εἰς Ὀλλανδίαν, Αὐστρίαν, Βέλγιον, Γερμανίαν, Ῥωσίαν, Ἰταλίαν, Τουρκίαν, Ῥωμουνίαν καὶ Αἴγυπτον.

Οἱ λιμένες δὲ οἱ ἑλληνικοὶ, ἐξ ὧν κυρίως ἐξαχθὴν τὸ ἀνωτέρω ποσὸν, εἴνε οἱ ἐξῆς μετὰ τῆς σημειώσεως τοῦ ἐξαχθέντος ποσοῦ:

Λιμὴν	Πατρῶν	λίτραι	67,817,622
»	Κατακόλου	»	33,851,848
»	Αἰγίου	»	17,347,030
»	Καλαμῶν	»	14,271,357
»	Ναυπλίου	»	1,376,213
»	Νησίου	»	620,431
»	Πύλου	»	657,837
»	Κορώνης	»	1,430,603
»	Ζακύνθου	»	14,910,145
»	Ἀργοστολίου	»	8,535,851
»	Ληξουρίου	»	7,480,340
»	Κυλλήνης	»	1,773,370
»	Σάμης	»	656,322
»	Ἀσσοῦ	»	12,300

Ἐν ὅλῳ, λίτραι 170,741,269

A. M.

Κατὰ τὸ 1879 ὠκοδομήθησαν ἐν Λονδίῳ νέαι οἰκίαι 21,589, ἐσχηματίσθησαν δὲ νέαι ὁδοὶ 401 καὶ δύο μεγάλαι πλατεῖαι, αἵτινες ἐν συνόλῳ ἔχουσι μῆκος 115 χιλιομέτρων.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Τὸ ἀκόλουθον λίαν νόστιμον μικρὰς κόρης διηγείτο τις προχθὲς, αὐτῆκος γενόμενος.

Ἡ Κυρία Μ** ἔφερεν εἰς φῶς ὥραϊον ἀγοράκι.

Τὴν ἐπιούσαν παρουσιάζουσι τὸ νεογνὸν εἰς τὴν τριετὴ κόρην τῆς, ἡ ὁποία τρελλαίνεται διὰ ταῖς κούκλας.

— "Ω! λέγει αὕτη, ἀπωθοῦσα τὸ νεογνὸν, δὲν τὴν θέλω ἐγὼ αὕτη τὴν κούκλα· αὕτη εἴνε ἀπὸ κρέας!

*

*

Ἰδοὺ καὶ ἐν τοῦ Ναπολέοντος Α'.

Ἐν τῷ Γαλλικῷ Θεάτρῳ παριστάνετο τραγωδία τις τοῦ κόμητος Β... ἔργον εἰς ἄκρον μονότονον. Ἐσπέραν τινὰ ὁ αὐτοκράτωρ μεταβαίνει μετὰ τῆς Ἰωσηφίνας νὰ ἀκούσῃ τὸ δράμα· ἀλλὰ μετὰ τὴν δευτέραν πράξιν ἀνδιόσας σηκώνεται νὰ φύγῃ. Καθὼς διήρχετο τὸν πρόδρομον τοῦ θεάτρου, βλέπει κλητῆρά τινα βαθέως κοιμώμενον.

— Ὁ καυμένος! λέγει ὁ Ναπολέων, θὰ ἤκουε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴν πόρτα.

*

*

Γνώμη φιλοσόφου τινὸς τῶν Χρυσείων:

Ὁ χαμένος καιρὸς εἴνε ὁ μόνος, ὁ ὁποῖος δὲν μᾶς ἀφίνει λυπηρὰς ἀναμνήσεις.

*

*

Ἄλλος τις ἔλεγε προχθὲς:

— Ἡξέυρετε τί εὐχαριστεῖ πλειότερον παντὸς ἄλλου μίαν γυναῖκα;

— Τὸ νὰ εἴνε ὥραία;

— Ὁχι· τὸ νὰ βλέπῃ ἄλλας ἀσχήμους.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Ἡ δημοτικότης εἴνε λαμπρὸν ξενοδοχεῖον, ὅπου ἐμβαίνει τις ἐν θριάμβῳ διὰ τῆς θύρας, καὶ ὁπόθεν ἐκβαίνει διὰ τοῦ παραθύρου ἢ διὰ τῆς καπνοδόχης, αἱματόφυρτος ἢ πλήρης ἀσβόλης.

* Ἐχεῖς δύο πράγματα ἐπίσης ἐπιβλαβῆ, ἀλλ' ἐπίσης δυσεκρίζωτα: τὰ ζιζάνια τοῦ κήπου σου, καὶ τὴν περὶ σεαυτοῦ ἀρίστην ὑπόληψιν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐν Αὐστραλίᾳ, ἰδίως δὲ ἐν ταῖς παρὰ ταύτην νήσοις τῶν Μαλαίων, μεταχειρίζονται μεγάλους πιθήκους νοσημονεστάτου τινὸς εἶδους, ὅπως τοὺς δούλους εἰς μέρη τινὰ τῆς Ἀφρικῆς. Ὁ κοκοφοῖνιξ ἐν ταῖς χώραις ταύταις εἴνε πολύτιμον δένδρον ἕνεκα τῶν καρπῶν αὐτοῦ, οἵτινες ὅμως δυσκόλως συλλέγονται. Οἱ κάτοικοι λοιπὸν διδάσκουσι τοὺς πιθήκους ν' ἀναρριχῶνται ἐπὶ τῶν δένδρων καὶ νὰ ἐκλέγῳσι τὰ ὠριμώτερα τῶν κοκοκαρπῶν, παραπλησίως ὅπως ὁ Ἀραβὶς τῆς Μοζαμβικῆς διδάσκει εἰς τοὺς μαύρους τοῦ τόπου.

γον τοῦτο. Ἡ μόνη διαφορὰ εἴνε ὅτι οἱ πίθηκοι ἐκτελοῦσιν εὐχαρίστως τὴν ἐργασίαν ταύτην.

Ἐφημερίς τῆς νήσου Τεμπορόνης (Ceylan) ἀναφέρει ὅτι ἐν τῇ νήσῳ Σιγκαπὸρη καὶ ἐν τῇ νήσῳ Πενέγκω (παρὰ τὴν Μαλάκκαν) μεταχειρίζονται πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο πιθήκους, οὓς ἐκγυμνάζουσιν ἐν Ἀτσὶν (Σουμάτρα) ἔμποροι πλάνητες, καὶ δίδουσιν ἐπὶ μισθώματι. Οἱ πίθηκοι οὗτοι ἀναρριχῶνται ἐπὶ τῶν δένδρων δεδεμένοι διὰ σχοινίων, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν κυρίων τῶν, καὶ συλλέγουσι τὸν καρπὸν τὸν ὠριμον, δάκνοντες τὸν μίσχον ἢ ποδίσκον τῶν καρῶν, μέχρις οὗ ἀποκοπῇ ἐκ τοῦ στελέχους.

Ἡ σχολὴ τῆς ἱατρικῆς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βιέννης συνῆλθε τὸν παρελθόντα μῆνα εἰς ἔκτακτον συνεδρίαν ὅπως ἀποφανθῇ ἐπὶ προτάσεως τοῦ καθηγητοῦ Jaeger, ἀφορώσης εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ δουκὸς Καρόλου-Θεοδώρου, ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας ὡς μέλους ἐπιτίμου τῆς σχολῆς. Ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν λόγων δι' οὓς ὑπέβαλε τοιαύτην πρότασιν, ὁ καθηγητὴς Jaeger ἀπαριθμεῖ τὰ ἀπειράριθμα προσόντα τοῦ δουκὸς ἱατροῦ, ὅπως τύχη τῆς μεγάλης ἐκείνης τιμῆς. Οὐ μόνον ὁ δοῦξ ἔλαβε τὸ δίπλωμα τοῦ διδάκτορος τῆς ἱατρικῆς, ἀλλ' ἐνδελεχῶς ἀσχολεῖται περὶ τὴν ὀφθαλμολογίαν, περὶ μελέτας διὰ τοῦ μικροσκοπίου, καὶ περὶ τὴν θεραπείαν ἀσθενῶν, ἐν οἷς πᾶσι μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας ἐργάζεται. Ἐξέδωκε δὲ καὶ πραγματεῖαν περὶ τῆς ἀνατομίας καὶ παθολογίας τοῦ δελώδους σώματος τοῦ ὀφθαλμοῦ, ὅπερ μαρτυρεῖ καταφανῆ ἔρωτα πρὸς τὴν ἱατρικὴν, καὶ ἐργασίαν ὠφέλιμον καὶ ὅλως νέαν. Δὲν περιορίζονται δ' ἐνταῦθα μόνον τὰ προσόντα τοῦ δουκὸς Καρόλου, ἀλλὰ προτίθεται ν' ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ νοσοκομείου τοῦ Tegernsee, καὶ τὴν κατασκευὴν ἐτέρου ἰδίας δαπάναις.

Τὸ ἐπόμενον ἀνέκδοτον, ἂν καὶ πρὸ πολλῶν ἐτῶν συμβῇ, εὐρίσκομεν ἐν τινὶ τῶν τελευταίων φύλλων τοῦ «Figaro».

Ὅτε ἐν ἔτει 1860 ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας ἐπεσκέφθη τοὺς Παρισίους, ὁ νομάρχης τοῦ Σηκουάνα ἀνέστηκεν εἰς διάσημόν τινα ἀρχιτέκτονα νὰ ὀργανώσῃ τὰς ἐορτάς, αἵτινες ἐπρόκειτο νὰ τελεσθῶσιν εἰς τιμὴν τῆς Μεγαλειότητός της.

Ὁ ἀρχιτέκτων, ἀφοῦ ἐξετέλεσεν ὅσον ἐνεστέτελεις τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐντολήν, ἐζήτησε παρὰ τοῦ νομάρχου ὡς ἀμοιβὴν νὰ τὸν παρουσιάσῃ εἰς τὴν βασίλισσαν.

— Ἀλλὰ μετὰ τὸ ὑπογένην ὅπου ἔχετε, εἴνε ἀδύνατον, φίλε μου. Κόψατέ το, καὶ σὰς παρουσιάσω.

— Νὰ κόψω τὸ ὑπογένην μου! Ποτέ!

Τὴν ἐπαύριον καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ὁ ἀτυχὴς ἀρχιτέκτων ἐπαλαντεύετο μεταξὺ τῆς πρὸς τὸ γένειόν του ἀγάπης καὶ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν βασίλισσαν. Τέλος κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμήν, κατισχυσάσης τῆς τελευταίας

ταύτης, τὸ περισπούδαστον ὑπογένειον προσή-
νέθη θυσία, ὃ δὲ ἀρχιτέκτων καλῶς ἐξυρισμένος
εὗρίσκετο μετὰ μίαν ὥραν εἰς τὸ Δημαρχεῖον,
μὴ ἀφίγων ἀπὸ κορὰ τὸν νομάρχην.

Ἀλλὰ αἱ παρουσιάσεις γίνονται, με ὅλα δὲ τὰ
νεύματά του πρὸς τὸν νομάρχην, τὰ σημεῖα τῶν
ὀρθαλμῶν, τοὺς ψιθυρισμοὺς, βλέπει ὅτι ἡ βασιλίσ-
σα ἀπομακρύνεται χωρὶς αὐτὸς νὰ παρουσιασθῇ.

— Λοιπὸν, λέγει κατόπιν πρὸς τὸν νομάρχην
με ὕψος ἐπιπλήξεως, καὶ ἡ ὑπόσχεσίς σας;

— Ποία ὑπόσχεσις, Κύριε;

— Νὰ με παρουσιάσητε εἰς τὴν βασιλίσσαν.

— Ὑπὸ ποίαν ἰδιότητα;

— Ὡς διοργανώσαντα τὰς ἐορτάς.

— Πῶς! σὺ εἶσαι φίλτατε; ἀνεφώνησεν ὁ νο-
μάρχης, βάλλων δυνάτον καγχασμόν. Ἀλλὰ ἔ-
πρεπε νὰ με εἰδοποιήσης! ἔτσι ποῦ ἔγινες μοῦ ἡ-
τον ἀδύνατον νὰ σὲ ἀναγνωρίσω!

Περὶ τῆς ἱκανότητος τῶν Ἀγγλῶν ἀντα-
ποκριτῶν πολλὰ ἐγράφησαν μέχρι τοῦδε. Ἐρη-
μερὶς δὲ τις ἀναφέρει ἐσχάτως καὶ τὸ ἀκόλουθον
γεγονός, ὅπερ συντελεῖ ἐτι μᾶλλον εἰς χαρμη-
ρισμὸν αὐτῶν.

Κατὰ τὸν πόλεμον τῶν Ἀγγλῶν ἐναντίον τῶν
Ἀσσαντῶν, εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Ἀφρι-
κῆς, αἱ ἐφημερίδες τοῦ Λονδίνου δὲν εἶχον ἰδιαι-
τερον τηλεγραφικὸν σύρμα κατ' ἐνθεῖαν ἀπὸ τοῦ
κόλπου τῆς Γουίνεας εἰς Ἀγγλίαν, ἀλλ' ἔπρεπε
νὰ κοιμισθῶσιν αἱ εἰδήσεις εἰς Μαδέραν, ἐξ ἧς ἀ-
πεστέλλοντο τηλεγραφικῶς. Ἐν τῇ νήσῳ λοιπὸν
ταύτῃ εἶχον ἐγκαταστή οἱ ἀνταποκριταὶ τῶν ἐ-
φημερίδων, σπουδαιότατον δὲ δι' αὐτοὺς ἦτο, τίς
πρῶτος νὰ λάβῃ τὰς ἐπιστολάς τῶν στρατιωτι-
κῶν ἀνταποκριτῶν, οἵτινες παρηκολούθουν τὰς
πολεμικὰς ἐργασίας. Ὅταν ἀπεβιβάσθησαν εἰς
τὴν νήσον οἱ ἀνταποκριταὶ ἔμαθον ὅτι αἱ παρὰ
τῆς χώρας τῶν Ἀσσαντῶν προσερχόμεναι ἐπιστο-
λαὶ ἔπρεπε νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς κάθαρσιν, του-
τέστιν εἰς καπνισμόν, ὡς εἴησται ἐν καιρῷ ἐπι-
δημίας. Τότε ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν «Ἡμερησίων
Νέων» συνέλαβε τὴν ἀκόλουθον ἰδέαν, ὅπως δύ-
ναται πρῶτος νὰ ἀναγινώσκῃ τὰς ἐπιστολάς του.
Μεταβαίνει εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ καπνισμοῦ ὑπάλληλον
καὶ τοῦ λέγει:

— Κύριε, δὲν ἔρχομαι νὰ ζητήσω νὰ παραβῇτε
τὰ καθήκοντά σας καὶ μοι παραδώσητε τὰς ἐπι-
στολάς μου πρὶν λάβῃτε ὅλας τὰς ἐπιβαλλομέ-
νας προφυλάξεις. Μόνον σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχ-
θῇτε νὰ λάβῃτε τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ μου καὶ νὰ
ἀποσφραγίσῃτε τοὺς εἰς τὸ ὄνομά μου φακέλ-
λους ἅμα φθάνοντας· τὰς ἐν αὐτῇ ἐπιστολάς κρα-
τεῖτε ἀνοικτάς διὰ τῆς λαβίδος ἐνδοθεν τοῦ γρα-
φείου σας ὅπισθεν τῆς ὑέλου τοῦ παραθύρου, ἐγὼ
δὲ ἐρχόμενος ἐξωθεν λαμβάνω γνώσιν τοῦ περιε-
χομένου αὐτῶν. Περισσότερον δὲν με χρειάζεται,
καὶ διὰ τὴν ἐκδόουλευσιν αὐτὴν θὰ σᾶς εἶμαι με-
γάλως εὐγνώμων.

Ὁ ὑπάλληλος παρεδέχθη τὴν συμφωνίαν, οὗτω
δὲ τὰ «Ἡμερησία Νέα» ἠδυνήθησαν νὰ δημο-
σιεύσωσι πρὸ ὅλων τῶν ἄλλων ἐφημερίδων τὰς
περὶ τοῦ πολέμου ἐκείνου εἰδήσεις.

Αἱ Ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες ἀναφέρουσιν,
ὅτι πρὸ τινῶν ἡμερῶν δυσάρεστον τι συνέβη εἰς
τὴν Σάραν Bernhardt κατὰ τινὰ παράστασιν τῆς
«Φαίδρας» ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Chicago. Ἐν τῇ
τετάρτῃ πράξει, καθ' ἣν στιγμὴν ὑποκρινόμενὸν
τὸ πρόσωπον τῆς Φαίδρας ἀνήγγελλεν εἰς τὴν
Οἰνῶννην ὅτι ἔχει ἀντίζηλον, ὅτι ὁ Ἰππόλυτος ἀ-
γαπᾷ τὴν Ἀρικήν, ἡ ἡθοποιὸς, ἐνῶ ἀπήγγελλε
τὸν στίχον:

Va, laisse moi le soin de mon sort déplorable,
ἐλιποθύμησεν αἶφνης καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς.
Οἱ θεαταὶ δὲν ἐνόησαν ὅτι ἡ ἡθοποιὸς διέ-
κειτο κακῶς ἢ ὅταν εἶδον προσρέχοντα ἐν σπουδῇ
τὸν διευθυντὴν τοῦ θεάτρου μετ' ἄλλων προσώ-
πων, οἵτινες ἀναλαβόντες εἰς τοὺς βραχίονας αὐ-
τῶν τὴν πᾶσχουσαν ἐξήγαγον τῆς σκηνῆς. Ἐ-
δέησε δὲ νὰ καταπετασθῇ ἡ αὐτὴ ἐπὶ πολλὴν
ὥραν, ἕως ὅτου διὰ πολλῶν περιποιήσεων ἡ ἀσθενὴς
ἀναλαβοῦσα δυνάμεις ἠδυνήθη νὰ ἀναφανῇ ἐπὶ τῇ
σκηνῇ καὶ νὰ τελειώσῃ τὴν τελευταίαν πράξιν.

Τὸ παρελθὸν ἔτος Σύλλογός τις εἶχε θέσει
βραβεῖον 200 δολλαρίων διὰ τὸ καλῖτερον ὑπό-
μνημα, ὅπερ ἤθελεν ἀποσταλῇ εἰς αὐτὸν, πραγ-
ματευόμενον περὶ τῶν ἀσφαλέςτερον μέσων πρὸς
καταστροφὴν τῶν ποντικῶν. Τὸ ὀρίσθην βραβεῖον
ἀπενεμήθη εἰς τὸν ἱατρὸν Burnett ἐκ Φιλαδέλ-
φειας, ὅστις ἐπὶ τοῦ τεθέντος θέματος ἀπέστειλε
τὸ λακωνικὸν τοῦτο ὑπόμνημα: «Τὸ ἀσφαλέςτε-
ρον μέσον πρὸς καταστροφὴν τῶν ποντικῶν εἶνε ὁ
πολλαπλασιασμὸς τῶν γάτων». Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Τὰ πλεῖστα τῶν ἀνθρώπων, τῶν δρεπομένων πρὸς
κόσμησιν αἰθούσης ἢ δωματίου, μαραίνονται συ-
νήθως, ἀφοῦ μείνωσι περὶ τὰς 24 ὥρας εἰς τὸ ὅ-
δωρ. Τινὰ διατηροῦνται πλεόστον, ὅταν τὸ ὅ-
δωρ ἐν ᾧ εἰσὶν ἐντελειμένα ἀνανεώνεται συχνό-
τερον καὶ ῥίπτεται ἐντὸς αὐτοῦ μικρὸν δράγμα νε-
τρού. Διὰ τοῦ ἐπομένου δὲ τρόπου, ὃν κοινοποιεῖ
ἡμῖν μία τῶν ἡμετέρων συνδρομητριῶν, δύναται
καὶ ὅλως μαραμμένα ἄνθη νὰ ἀναζωογονηθῶσι. Τὰ
ἄνθη ἐντίθενται ἐντὸς ὑδάτος θερμοῦ καὶ ἀρκῶ-
τοῦ ὥστε νὰ καλύψῃ τοῦλάχιστον τὸ τρίτον τῶν
στελεχῶν αὐτῶν. ὅταν δὲ τοῦτο ἀποψυχρυνθῇ
τὰ ἄνθη ἀναλαμβάνουσι τὴν προτέραν αὐτῶν
δρροσρότητα καὶ ἀκμὴν. Τότε ἀποκόπτει τις με-
ρὸς ὅσον τὸ πάχος δακτύλου ἀπὸ τοῦ στελέχους
αὐτῶν καὶ ἐνθέτει πάλιν αὐτὰ εἰς καθαρὸν ὑδωρ.
Τὰ λίαν τρυφερά ἄνθη καὶ τὰ χρώματος λευκοῦ
καὶ ἀνοικτοῦ δὲν ἀναζωογονοῦνται τόσον τελεί-
ως, ὅσον τὰ ἐμψωστότερα καὶ τὰ ἔχοντα χρομὰ
σκοτεινόν.